

curier economic legislativ

contract economic

Precizări privind regimul ambalajelor

În actuala reglementare, ambalajele circulă — în relațiile dintre unitățile socialiste — în două sisteme. În cadrul primului sistem, al vânzării-cumpărării, odată cu produsele ce formează obiectul contractului de furnizare se transmite asupra unității beneficiare și dreptul de administrare directă sau de proprietate asupra ambalajelor respective. Drept urmare, în acest sistem, ambalajele se transmit în patrimoniul unității beneficiare care are obligația de a achita valoarea acestora.

În legătură cu ambalajele recuperabile care circulă în acest sistem se pune problema reintroducerii lor în circuitul economic, ceea ce se realizează, printre altele, prin contractele pe care unitățile comerciale le încheie cu întreprinderile producătoare ale căror mărfuri necesită ambalaje.

Aceste contracte întruiesc elementele ce caracterizează contractul de furnizare, iar unitățile care și-au asumat obligația de a livra ambalaje recuperate răspund patrimonial în cazul în care nu-și îndeplinesc obligațiile.

Pentru că posibilitățile de îndeplinire a acestor obligații sunt dependente de realizarea contractelor privind furnizarea produselor de la care se obțin ambalajele respective, potrivit art. 48 din instrucțiunile aprobate prin Ordinul nr. 108/1975 al Ministerului Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlului Gospodăririi Fondurilor Fixe, astfel cum a fost modificat prin Ordinul nr. 655/1976 al aceluiași minister, în caz de modificare a contractelor de mărfuri se vor modifica, în condițiile Legii nr. 71/1969, și contractele pentru ambalajele recuperate specifice mărfurilor respective.

Așa cum s-a reținut prin Decizia primului arbitru de stat nr. 1294/1979, „intervenind o asemenea împrejurare cu efecte asupra contractelor de livrare, se putea ajunge într-adevăr la concluzia că această situație este în același timp de natură să exonereze de răspundere pentru nelivrarea la termen a cantităților de ambalaje din recuperare corespunzătoare mărfurilor restructurate din plan, fiind astfel asimilabilă forței majore, în cazul nemodificării contractului pentru livrarea de ambalaje”.

Desigur că efectele exoneratoare de răspundere se produc numai în situația în care diminuarea resurselor de recuperare a ambalajelor a intervenit în condițiile modificării sarcinii de plan care a stat la baza contractelor de livrare a produselor.

Ni se pare că, în acest caz, soluția de exonerare de răspundere s-ar putea întemeia pe modificarea contractului de livrare ambalajelor prin influență indirectă. Adică, modificarea sarcinii de plan privind furnizarea produselor determină modificarea sarcinii de plan care stă la baza contractului de livrare ambalajelor. Prin efectul acestei din urmă modificări, se modifică contractul de livrare a ambalajelor la nivelul posibilităților de recuperare determi-

nate de cantitatea de produse pe care le obține unitatea respectivă în temeiul contractului de furnizare modificat. În acest fel, răspunderea se analizează în raport cu obligațiile contractuale modificate.

În cadrul celui de al doilea sistem de circulație al ambalajelor, acestea se restituie unităților furnizoare, în coatele și la termenele stabilite prin dispozițiile normative.

Pentru întârzierea în restituirea ambalajelor sînt aplicabile penalitățile de întârziere prevăzute de art. 47, pct. 1, lit. c din Legea nr. 71/1969.

S-a pus problema dacă, în cazul primirii ambalajelor în stare complet deteriorată, unitatea beneficiară are obligația de a le restitui și dacă datorează penalități pentru neîndeplinirea la termen a acestei obligații.

Răspunsul care s-a dat prin Decizia primului arbitru de stat nr. 1289/1979 este negativ.

S-a reținut, în această privință, că „ambalajul fiind... complet deteriorat, s-a putut conchide că nu mai putea fi restituit în natură, neîndeplinind, dealtfel, condițiile de calitate ce sînt prevăzute pentru a fi restituit furnizorului de marfă, conform anexei nr. 5 la Instrucțiunile aprobate prin Ordinul M.A.T.M.G.C.F.F. nr. 108/1975.

În consecință, unitatea reclamantă care a pus în circulație un asemenea ambalaj, nu mai era îndreptățită să pretindă penalități de întârziere pentru nerestituirea ambalajului, așa cum a stabilit organul arbitral prin hotărîrea pronunțată în cauză”.

Soluția corespunde și criteriului eficienței economice, fiind cu totul inutil, din acest punct de vedere, să se restituie ambalajele complet deteriorate care deci, nu pot fi refolosite. Așa cum prevăd dispozițiile normative la care s-a făcut referire, ambalajele în cauză au fost valorificate, în folosul unității furnizoare, la cea mai apropiată unitate I.C.V.A.

H. MATEI

Plata asistenței tehnice în cercetarea științifică

În contractul de cercetare științifică, una din părți — unitate de cercetare — se obligă ca, în schimbul plății unui preț, să execute o anumită lucrare de cercetare pentru o altă unitate — denumită beneficiar.

În practica arbitrală, s-a pus problema de a stabili dacă contravaloarea asistenței tehnice prestate în temeiul unui contract de cercetare științifică se decontează conform valorii stabilite prin contract ori avîndu-se în vedere lucrările efectiv realizate de către unitatea de cercetare.

Astfel, în temeiul contractului de cercetare științifică intervenit între două unități socialiste, unitatea de cercetare s-a obligat să presteze pentru beneficiar asistență teh-

nică la executarea tencuielilor anticondens la apartamentele unor blocuri proprietate personală. Prin devizul general, anexa nr. 2 la contract, s-a stabilit de către părți atât asistența tehnică ce urma a fi prestată, cât și prețul acestei asistențe.

Soluționând pretențiile reclamantului — unitate de cercetare —, privind obligarea pîritului-beneficiar la plata contravalorii asistenței tehnice prestate în baza contractului încheiat, organul arbitral a admis integral acțiunea, cu motivarea că, potrivit art. 6 din HCM nr. 77/1970 privind aplicarea sistemului contractual în activitatea de cercetare științifică, decontarea lucrărilor executate de unitățile de cercetare științifică se face conform valorii stabilite prin contract.

Hotărîrea pronunțată a fost desființată prin Decizia P.A.S. nr. 2321 din 30 septembrie 1979. În exercitarea dreptului de control, s-a reținut că, în virtutea contractului de cercetare științifică intervenit între părți, reclamantul avea obligația să acorde asistență tehnică pîritului în condițiile devizului ce face parte integrantă din contract. Organul arbitral nu s-a preocupat, însă, să stabilească dacă unitatea de cercetare a prestat asistență tehnică la executarea tencuielilor anticondens potrivit programului pe care l-a convenit cu beneficiarul prin contract.

Drept urmare, s-a dispus rearbitrarea litigiului pentru ca Arbitrajul să stabilească prețul asistenței tehnice prestate, nu în raport cu valoarea stabilită prin controlul de cercetare științifică, ci avîndu-se în vedere modul în care acest contract a fost în fapt executat.

Soluția se întemeiază pe interpretarea corectă a prevederilor care reglementează modul de stabilire a prețului în contractul economic de cercetare științifică.

Astfel, conform art. 11 alin. 1 din Legea nr. 28/1969 privind organizarea activității de cercetare științifică în Republica Socialistă România, contravaloarea lucrărilor de cercetare științifică prevăzute în contract se determină pe bază de deviz, în care se include și o cotă de beneficiu.

De asemenea, potrivit art. 6 din H.C.M. nr. 77/1976 privind aplicarea sistemului contractual în activitatea de cercetare științifică, decontarea lucrărilor executate de unitățile de cercetare științifică se face conform valorii stabilite prin contract. Valoarea se stabilește pe bază de deviz în care se pot folosi și tarife.

Evident, dispozițiile mai sus-reproduse nu pot fi interpretate în sensul că beneficiarul datorează unității de cercetare prețul stabilit prin contractul de cercetare științifică independent de modul în care contractul a fost în fapt executat. Astfel zis, beneficiarul datorează prețul ante-evaluat al asistenței tehnice prin contractul de cercetare științifică numai dacă a executat obligațiile asumate în cantitatea stabilită prin contract.

Desigur, în cazul în care unitatea de cercetare nu a prestat asistența tehnică în volumul prevăzut prin contract — situația din speță — beneficiarul nu mai poate fi obligat să plătească valoarea stabilită prin contract.

Intr-adevăr, caracterul aleatoriu al contractului de cercetare științifică — configurat în principal de împrejurarea că are ca obiect o operă viitoare — nu scutește pe debitor de a-și executa întocmai obligațiile asumate, inclusiv din punctul de vedere al cantității. Deși prezintă o serie de particularități în raport cu dreptul comun al contractelor economice, contractul de cercetare științifică intervine între unitățile socialiste cu titlu oneros și îi este aplicabil, în principiu, regula echivalenței prestațiilor ca caracteristică dreptului economic.

Rezolvarea dată este menită să întărească răspunderea unităților de cercetare în executarea contractelor de cercetare științifică.

Dr. Mircea MIHAIL

transporturi

Răspunderea limitată a căraușului. Consecințe.

Regulamentul aprobat prin H.C.M. nr. 941/1959, prevede, — în cuprinsul art. 46 și 47 — răspunderea limitată a căii ferate pentru pierderea totală sau parțială, precum și pentru avarierea mărfurilor în timpul transportului.

Asemenea reglementări prin care se limitează răspunderea căraușului feroviar se regăsesc și în convențiile privind executarea transportului de mărfuri în trafic internațional.

Astfel, referitor la evantumul despăgubirilor în caz de avarie a mărfii, art. 33 din Convenția C.I.M. prevede că calea ferată trebuie să plătească o sumă egală cu scăderea din valoare suferită de marfă, fără alte daune interese.

În această privință, prin Decizia primului arbitru de stat nr. 1585/1979, s-au reținut următoarele :

„Susținerea petiționarei în sensul că aceste prevederi legale stabilesc răspunderea cu valoarea integrală a mărfii depreciate, iar nu a daunelor echivalente cu cheltuielile de recondiționare ale produselor, nu poate fi reținută, întrucît textul se referă la scăderea din valoare suferită de marfă, scădere care poate fi desigur și integrală, dar și parțială.

Dealtfel, art. 33 stabilește, ca o limită maximă, plata despăgubirii echivalente cu pierderea totală sau a unei părți din marfă, dar în speță nu a fost cazul unei depreciări totale, întrucît marfa poate fi recondiționată astfel că arbitrajul întemeiat a obligat căraușul la plata daunelor echivalente cu cheltuielile de recondiționare, precum și cheltuielile de transport.

Este adevărat că realmente — întreprinderea de comerț exterior — nu are posibilitatea recondiționării mărfii, dar această recondiționare poate fi făcută prin C.P.L. Caransebeș, în temeiul unei comenzi, urmînd ca, prin valorificarea ulterioară a produselor, să-și recupereze prețul achitat furnizorului la data livrării la export”.

Reținem, din cele de mai sus, că regula limitării despăgubirilor la suma reprezentînd costul înlăturării deficiențelor produse prin avarierea mărfurilor în timpul transportului se aplică și în situația în care beneficiarul despăgubirii nu poate înlătura, cu mijloacele proprii, deficiențele. Deci, această împrejurare nu poate determina obligarea căii ferate la suportarea cu titlu de daune a întregii valori a mărfurilor, în condițiile avarierii lor parțiale.

În acest sens s-a statuat și în speță, deși reclamanta — întreprinderea de comerț exterior se afla în imposibilitatea de a exporta mărfurile în cauză pînă la înlăturarea deficiențelor, în care scop urma să se adreseze producătorului mărfurilor cu o comandă specială.

Așa cum se motivează în cuprinsul deciziei, reclamanta — întreprindere de comerț exterior, urma să suporte consecințele acestei situații, deoarece se afla cu unitatea producătoare în raporturi de furnizare. „condiția de livrare fiind franco vagon frontiera R.S.R., astfel că după expedierea mărfii, aceasta a trecut din proprietatea furnizorului, situație în care nu-i mai pot fi opuse acestuia riscurile și daunele survenite ulterior”.

Soluția, ca și motivarea, este în perfectă concordanță cu regulile care guvernează executarea și răspunderea părților în cadrul contractului de furnizare a produselor destinate exportului.

Situația se schimbă în cazul contractului economic de comerț exterior pe bază de comision. Relevante sînt, în această privință, următoarele considerente din cuprinsul Deciziei primului arbitru de stat nr. 1328/1978 :

„În aceste condiții, reținînd că culpabil în producerea daunelor este M.T.Tc., avînd în vedere că răspunderea acestuia este limitată, arbitrajul urmează să analizeze cine răspunde de dobinzile neacoperite în sumă de 78 024 lei, iar în condițiile în care se va constata că nu rezultă o culpă a comisionarei în îndeplinirea obligațiilor ce-i reveneau să vadă dacă nu este cazul considerării daunelor ca un risc de comerț exterior și suportării ei de către beneficiara de

import, față de condițiile încheierii raporturilor contractuale în condiții de comision".

În speță, daunele au constat în dobânzile percepute de bancă de la întreprinderea de comerț exterior comisionară în condițiile în care aceasta achitase valoarea mărfii către furnizorul extern, dar, din culpa cărașului feroviar, marfa, în loc să ajungă la beneficiarul de import, a fost eliberată unei persoane juridice din altă țară care a reținut marfa, dar a transmis cu întârziere valoarea ei.

Într-o asemenea situație, raporturile juridice fiind de comision, atita vreme cît întreprinderea de comerț exterior a îndeplinit în mod corespunzător obligațiile care i-au revenit în calitate de unitate comisionară, nu existau motive ca să suporte, în mod definitiv, daunele constînd în dobânzile bancare pe care nu le poate obține de la calea ferată datorită răspunderii limitate a acesteia.

Întreprinderea de comerț exterior comisionară, acționind în contul unității comitente, este justificată în localizarea pagubei în patrimoniul acesteia a daunelor care, în condițiile arătate, nu au putut fi recuperate de la cărașul feroviar.

I. ICZKOVITZ

comerț exterior

Categoriile de credite documentare

Condițiile proprii ale fiecărei tranzacții comerciale internaționale au impus pe parcursul timpului adaptarea creditului documentar acestor condiții, pentru ca astfel să răspundă mai bine funcției economice pentru care a fost creat acest mecanism — facilitarea plăților internaționale în condiții de maximă siguranță pentru exportator și cu cheltuieli cît mai reduse pentru importator. Ca urmare, fiind seama de realitățile pieței comerciale, au fost create mai multe tipuri de credite comerciale, prin fiecare urmărindu-se să se răspundă exigențelor arătate mai sus. Pentru studierea sistematică a diferitelor tipuri de credite documentare, astfel create de spiritul practic și inventiv al bancherilor și al comercialiștilor, cu concursul juriștilor, am considerat util să întocmim tabelul alăturat (fig. 6), care cuprinde o clasificare a acestora, privite din mai multe unghiuri de vedere, care țin seama de unele criterii de ordin aplicativ.

Urmind clasificarea prezentată, în continuare vom face unele comentarii, limitate strict la aspectele practice ale fiecărei categorii de credit documentar.

a) **Credite documentare revocabile.** Regulile uniforme. la art. 1, prevăd: „a) Creditele pot fi: revocabile; irevocabile. b) Toate creditele trebuie deci să indice clar dacă sînt revocabile sau irevocabile. c) În lipsa unei astfel de indicații creditul va fi considerat drept revocabil”.

Caracteristic creditelor documentare revocabile — potrivit art. 2 din Regulile uniforme — este faptul că pot fi modificate sau anulate, în orice moment, dar pînă la prezentarea documentelor de export la banca însărcinată cu executarea acestuia, indiferent de termenul lor de valabilitate și fără acordul prealabil al beneficiarului. Așadar, un asemenea acreditiv nu creează nici o legătură juridică fermă între bancă și beneficiar, iar ca urmare el nu poate constitui o bază necesară pentru o livrare viitoare; așa fiind, acest tip de acreditive nu este indicat să fie adoptat prin contracte de către întreprinderile noastre de comerț exterior.

Subliniem faptul că în practica bancară din Statele Unite termenul de credit documentar revocabil a fost eliminat, fiind înlocuit cu un alt termen — **authority to pay** sau **to negotiate** — respectiv cu „autorizare de a plăti sau a negocia” (1; 203).

CREDITE DOCUMENTARE clasificare :

- după mecanismul de deschidere și de derulare
 - creditiv documentar (Documentary credit; a-creditif (credit documentaire)
 - scrisoare de credit comercial (Commercial Letter of Credit — L/C; Lettre de credit commerciale)
- după gradul de asigurare a efectuării plăților
 - revocabile (Revocable; révocable)
 - irevocabile (Irrevocable; irrévocable)
 - irevocabile-confirmate (Confirmed irrevocable; irrévocable confirmé).
- după natura operațiunilor asigurate de bancă (modul de utilizare de către beneficiar)
 - de plată
 - de acceptare
 - de negociere
- după locul de domiciliere
 - domiciliată în țara ordonatorului (cumpărătorului)
 - domiciliată în țara beneficiarului (vînzătorului)
 - domiciliată într-o țară terță
- după modul de executare (livrare — încasare)
 - transferabile și netransferabile
 - utilizabil total sau parțial
 - cu livrări eșalonate (în tranșe)
 - cu acoperire după fiecare plată (revolving)
 - cu „clauză roșie” (red clause)
- folosite pentru operațiuni comerciale conexe (import-export)
 - intercondiționate (back to back)
- folosite de banca ordonatoare pentru acoperirea la terță bancă a unui credit pe care l-a deschis
 - de rambursare

În cazul acceptării prin contractul comercial de vînzare internațională a unei asemenea modalități de plată se impune să se prevadă toate măsurile asiguratorii ca și în cazul utilizării încasoului documentar (cu care poate fi comparat creditul documentar revocabil); în cazul unui asemenea credit documentar, esențial este ca expedierea mărfurilor și prezentarea documentelor să se facă cu o asemenea operativitate încît să precedă revocarea lui.

b) **Credite documentare irevocabile,** reprezintă tipul unanim agreeat de acreditiv pentru toți beneficiarii datorită faptului că prin natura angajamentului pe care îl conține, prin funcția sa economică și baza sa juridică constituie o garanție iar clauzele de plată, acceptare (negociate) vor fi îndeplinite întocmai; un asemenea acreditiv nu poate fi modificat sau anulat în timpul valabilității lui decît cu acordul tuturor părților interesate.

Regulile, la art. 3, prevăd următoarele cu privire la creditul irevocabil: „a) Cu condiția ca termenii și condițiile creditului să fie îndeplinite, un credit irevocabil constituie, pentru banca emitentă, un angajament ferm :

— de a plăti sau de a face plătitibil creditul, dacă creditul este utilizabil prin plată, contra remiterii unei cambii sau nu ;

— de a accepta cambii, dacă creditul este utilizabil prin acceptarea de către banca emitentă, sau de a-și asuma responsabilitatea acceptării cambiiilor și a plății lor la scadență, dacă creditul este utilizabil prin acceptarea cambiiilor trase asupra ordonatorului sau altui tras indicat în credit ;

— de a cumpăra/negocia, fără recurs împotriva trăgătorilor și/sau a deținătorilor de bună credință, cambiiile trase de către beneficiar, la vedere sau la termen asupra ordonatorului creditului sau a oricăruia alt tras menționat în credit, sau de a asigura cumpărarea/negocierea de către altă bancă, dacă creditul este utilizabil prin cumpărare/negociere”.

Așadar, angajamentul luat de banca emitentă a creditului documentar irevocabil este ferm, în sensul că, așa cum prevede art. 3, lit. c, din Regulile uniforme „aceste angajamente nu pot fi modificate, nici anulate fără acordul tuturor părților interesate în aceasta. Acceptarea parțială a unei modificări nu va avea efect fără acordul tuturor părților interesate în aceasta”.

c) **Credit documentar irevocabil confirmat.** Un credit documentar irevocabil poate îmbrăca, la rîndul lui, două forme: neconfirmat și confirmat. Cel neconfirmat se caracterizează prin aceea că raportul juridic ferm se stabilește direct între banca care îl deschide și beneficiarul acestuia; banca beneficiarului, în cazul unui credit documentar irevocabil neconfirmat, se rezumă să avizeze (să-i notifice) deschiderea creditului, fără să-și ia vreun angajament de plată, deoarece nu ia ființă nici un raport juridic între această bancă și beneficiar.

Creditul documentar irevocabil se caracterizează prin aceea că alături de angajamentul băncii emitente a creditului se alătură un al doilea angajament de plată, negociere sau acceptare al unei alte bănci comerciale, împuternicită de prima bancă. Iată cum sînt reglementate prin art. 3, lit. b din Regulile uniforme asemenea credite: „Un credit irevocabil poate fi notificat beneficiarului prin intermediul unei alte bănci (banca notificatoare), fără angajament din partea acesteia, dar cînd o bancă emitentă autoriză sau solicită altei bănci să confirme creditul său irevocabil și acesta acționează în consecință, o astfel de confirmare constituie un angajament ferm al băncii care confirmă, care se adaugă la angajamentul băncii emitente, cu condiția ca termenii și condițiile creditului să fie îndeplinite :

— de a plăti, dacă creditul este plătitibil la propriile sale ghișee, contra unei cambii sau nu, sau de a asigura plata, dacă creditul prevede că plata se va face în altă parte :

— de a accepta cambii, dacă creditul este utilizabil prin acceptare de către banca ce confirmă la ghișeele sale, sau de a-și asuma responsabilitatea acceptării cambiiilor și plății lor la scadență dacă creditul este utilizabil prin acceptarea cambiiilor trase asupra ordonatorului sau a altui tras menționat în credit ;

— de a cumpăra/negocia, fără recurs împotriva trăgătorului, sau a deținătorilor de bună credință, cambiiile trase de beneficiar, la vedere sau la termen, asupra băncii emitente sau a altui tras menționat în credit, dacă creditul este utilizabil prin cumpărare/negociere”.

Utilizarea creditului irevocabil confirmat are loc în cazul în care beneficiarul creditului (exportatorul), sau banca sa, nu au suficientă încredere în banca străină care l-a deschis. La cererea importatorului (potrivit clauzei contractuale promovate de beneficiarul-exportator), banca ordonatoare dă instrucțiuni băncii din țara exportatorului (sau dintr-o terță țară) să confirme acreditivul. Banca care a dat confirmarea devine direct și ferm angajată față de beneficiar, de a executa clauzele de plată sau de acceptare, iar în cazul unui credit realizabil prin negocieri de cambii, de a negocia (sconta) acele titluri, fără drept de recurs asupra trăgătorului.

Facem precizarea că confirmarea sau neconfirmarea unui credit documentar nu are legătură directă cu locul plății. Așa cum vom vedea, un credit documentar irevocabil neconfirmat poate fi perfect plătit fie la ghișeele băncii emitente, fie la cele ale băncii comerciale din țara exportatorului. În ultima ipoteză ne aflăm în fața unui mandat dat de banca emitentă a creditului, băncii din țara beneficiarului; ca urmare a mandatului dat de banca care a deschis creditul, ea rămîne irevocabil angajată față de banca plătitoare, urmînd să-i ramburseze sumele debursate. În mod similar se petrec lucrurile, stabilindu-se același raport juridic între banca emitentă a unei scrisori de credit comercial și banca negociatoare a cambiiilor trase de beneficiar asupra primei bănci (emitente) și prezentate la negociere la orice bancă străină pe care nici nu o cunoaște decît în momentul prezentării cambiei și a documentelor de livrare, spre plată; este o aplicare a regulii potrivit căreia, o scrisoare de credit comercial fiind domiciliată în toate cazurile la banca emitentă, angajamentul

de plată irevocabil luat de această bancă este privit ca un mandat în alb dat oricărei alte bănci de a negocia cambiiile, evident, în strictă conformitate cu condițiile stabilite prin scrisoare, documentele astfel negociate fiind onorate indubitabil la prezentarea lor la banca emitentă a L/C.

În literatura de specialitate cu drept cuvînt se subliniază că în cazul în care banca negociatoare, fără să fi confirmat scrisoarea de credit comercial, sau acreditivul utilizat prin cambii, acceptă la cererea beneficiarului să negocieze cambiiile prezentate de către acesta, fără drept de recurs, creditul documentar produce față de beneficiar aceleași efecte ca și unul confirmat, fără însă ca prin aceasta poziția băncii respective față de banca care a deschis creditul să devină mai fermă, deoarece aceasta din urmă ar putea să nici nu aibă cunoștință de aranjamentul intervenit între banca negociatoare și beneficiarul creditului (1 ; 209).

Privită problema din punctul de vedere al întreprinderilor noastre de comerț exterior, faptul că un credit documentar este irevocabil neconfirmat sau confirmat prezintă importanță numai în cazurile în care banca comercială care deschide creditul nu este corespondentă sau nu este agreeată de Banca Română de Comerț Exterior; în asemenea situații se impune ca în cadrul contractelor comerciale de vânzare internațională pe care le încheie exportatorii români să promoveze, sub forma unei clauze distincte, obligația cumpărătorului să înscrie în documentul de deschidere a creditului documentar confirmarea lui de către o altă bancă, corespondentă a acesteia.

d) **Credite documentare de plată, de acceptare, de negociere.** Regulile uniforme se referă în repetate rînduri la modalitatea de utilizare a creditelor documentare, respectiv al conținutului angajamentului luat de banca comercială emitentă; sub acest aspect creditele documentare pot fi de plată, de acceptare și de negociere.

Creditul documentar de plată, potrivit art. 3, lit. a, alin. 1, din Regulile uniforme constituie un angajament al băncii emitente „de a plăti sau de a face plătitibil creditul, **dacă creditul este utilizabil prin plată**, contra remiterii unei cambii sau nu”.

Din modul de formulare a textului de mai sus rezultă că atît creditul documentar, sub formă de acreditiv, cît și cel sub formă de scrisoare de credit comercial se utilizează prin plată sub condiția ca în documentul de emisie să se prevadă în mod expres acest lucru : prezentarea la plată, odată cu documentele de livrare, a unei cambii este în funcție de forma creditului : în cazul acreditivului documentar, de regulă, acestea se prezintă fără să fie însoțite de titluri de credit; în cazul scrisorii de credit comercial documentele de livrare se prezintă împreună cu o cambie trasă la vedere asupra băncii emitente; deci este de esență acestei forme de credit prezența cambiei documentare, în cazul acreditivului fiind facultativă.

Subliniem faptul că în practica întreprinderilor române de comerț exterior ca regulă generală se utilizează credite documentare de plată irevocabile, sub forma acreditivului documentar și numai în raporturile cu parteneri din țări cu influență anglo-americană, sub forma scrisorii de credit comercial.

creditul documentelor de acceptare este prevăzut de Regulile uniforme, prin art. 3, lit. a, alin. 2, reprezentînd un angajament „de a accepta cambii, **dacă creditul este utilizabil prin acceptarea de către banca emitentă**, sau de a-și asuma responsabilitatea acceptării cambiiilor și a plății lor la scadență dacă creditul este utilizabil prin acceptarea cambiiilor trase asupra ordonatorului sau altui tras indicat în credit”.

Textul reprodus ne permite să reliefăm caracteristicile proprii acestui tip de credit care se prezintă, de regulă, sub forma scrisorii de credit comercial : cambia documentară (care trebuie să fie însoțită de documente de livrare în strictă conformitate cu conținutul scrisorii) este trasă în principiu asupra băncii emitente care se obligă să o accepte și să o plătească la scadență; ca urmare, un asemenea credit privește vânzări pe credit comercial, între momentul acceptării și cel al plății intervenînd factorul

timp; în cazul în care prin credit se prevede în mod expres că titlul de credit, respectiv cambia va fi trasă asupra „ordonatorului sau altui tras” banca emitentă își „asumă responsabilitatea acceptării cambiiilor și a plății lor la scadență”.

Creditul documentar de acceptare se utilizează atunci cind exportatorul unor mărfuri livrate pe credit comercial neavind suficientă încredere în cumpărător, vrea ca titlurile de credit (cambiile) să nu fie trase asupra acestuia, ci asupra unei bănci, fie din țara sa, fie din țara cumpărătorului și să fie totodată asigurat că banca respectivă le va accepta. Printr-un asemenea credit se obține un titlu de credit bancar care poate fi negociat cu mai multă ușurință și la un curs superior, mai ales dacă banca acceptantă este o bancă de primul rang, cunoscută, cu o solvabilitate reputată.

Creditul documentar de negociere este reglementat de art. 3, lit. a, alin. 3, din Regulile uniforme, fiind un angajament bancar „de a cumpăra (negocia), fără recurs împotriva trăgătorilor și/sau a deținătorilor de bună credință, cambii trase de către beneficiar, la vedere sau la termen, asupra ordonatorului creditului sau a oricărui alt tras menționat în credit, sau de a asigura cumpărarea (negocierea) de către altă bancă, dacă creditul este utilizabil prin vnzare (negociere)”.

Caracteristicile proprii ale acestui tip de credit documentar, așa cum se desprind din textul reprodus, sînt următoarele: angajamentul bancar constă în cumpărarea, respectiv negocierea sau de a asigura cumpărarea cambiiilor trase în condițiile creditului, asupra ordonatorului sau asupra unei alte persoane nominalizate prin credit; cambiile pot fi trase la vedere sau la termen, împrejurare care face ca un astfel de credit documentar să poată fi folosit atît pentru vnzările cash, cit și pentru cele pe credit comercial.

O aplicare a acestui tip de credit documentar o constituie creditul cunoscut sub denumirea de **Authority to purchase** (autorizare de a cumpăra); în cazul unui asemenea credit cambiile nu sînt trase asupra băncii emitente, ca în cazul scrisorilor de credit comerciale clasice, ci asupra cumpărătorului din raportul fundamental comercial. Așa cum se arată într-o lucrare de specialitate (1; 238) autorizațiile de a negocia sînt folosite, cu precădere, în Extremul Orient, avînd la origine vnzările pe credit comercial garantate cu cambii trase asupra cumpărătorului și acceptate de către acesta; cum bonitatea cumpărătorului nu este totdeauna cunoscută, firmele importatoare neavînd o reputație notorie pe piața financiar-valutară, vnzătorul nu poate să sconteze asemenea cambii, deoarece nu sînt acceptate la negociere de băncile locale; pentru a surmonta acest impediment, cumpărătorul obține o **authority to purchase** emisă de o bancă comercială de pe piața sa, pe care o remite vnzătorului și cu ajutorul căreia acesta poate să-și mobilizeze creditele prin scontarea cu ușurință a cambiiilor astfel autorizate spre negociere. Asemenea credite (autorizații) pot fi emise revocabile, irevocabile, cu sau fără drept de regres (recurs) împotriva trăgătorului (vnzător în raportul fundamental).

Autorizarea de negociere — **authority to purchase** — emisă de o bancă cu privire la o cambie trasă asupra unui cumpărător de mărfuri pe credit, practică în țările cu influență anglo-americană, se aseamănă cu avalul din dreptul cambial continental european; prin această autorizație se întărește creditul trasului-cumpărător, alăturîndu-se acceptului dat de acesta, angajamentul băncii emitente de a rambursa, la cerere, băncii comerciale care a negociat cambia în baza autorizației emise, valoarea acesteia.

e) **Credit documentar domiciliat în țara ordonatorului (cumpărătorului)**. Prin noțiunea de domiciliere a unui credit documentar se înțelege locul unde se efectuează plata definitivă a contravalorii documentelor de livrare, însoțite sau nu de o cambie; locul de domiciliere se determină prin arătarea țării, localității și a sediului băncii la ghișeele căreia se face plata.

Locul plății prezintă importanță sub aspectul eficienței tranzacției comerciale în cauză; astfel, se cunoaște că un beneficiar poate să încaseze în moneda sa națională valoarea unui lot de marfă imediat după expediere, chiar dacă creditul documentar este domiciliat în țara cumpărătorului, pe calea negocierii cambiei emise la care sînt anexate documentele care trebuie să fie conforme cu creditul deschis; în asemenea situații cheltuielile de negociere sînt suportate de către vnzător, sumă cu care eficiența tranzacției este diminuată; tot astfel, dacă vnzătorul prezintă la banca sa documentele de plată fără să le negocieze, el va încasa prețul peste 20—30 zile, timpul de curier necesar pentru ca acestea să ajungă la ghișeele băncii din străinătate, unde sînt controlate, după care se face plata, prin creditarea contului băncii vnzătorului sau prin transferul contravalorii în valuta de decontare. Evident, încasarea prețului cu 20—30 zile mai tîrziu față de data livrării conduce tot la o diminuare a eficienței tranzacției egală cu dobînda corespunzătoare timpului de curier, care operează în favoarea cumpărătorului (timpul de curier nefiind purtător de dobînză).

Cum în sistemul nostru bancar, cambiile documentare nu pot fi scontate de Banca Română de Comerț Exterior și chiar dacă s-ar putea, contul acestei bănci ar fi creditat tot numai la sursa documentelor de plată la ghișeele băncii din străinătate unde este domiciliat creditul documentar, rezultă că timpul de curier este în toate cazurile nepurtător de dobînză în valută și, deci, prin pierderea acestor dobînză la nivel macroeconomic eficiența tranzacției este implicit diminuată. În același timp întîrzierea în încasarea contravalorii mărfurilor livrate se repercutează negativ asupra balanței de plăți. La acestea, datorită faptului că creditul documentar este domiciliat la ghișeele băncii emitente se adaugă riscul ca această bancă sau, în special, cumpărătorul să formuleze diverse obiecțiuni neîntemeiate asupra conformității documentelor cu condițiile instrucțiunilor de deschidere a creditului, pentru elucidarea cărora se consumă alte zile nepurtătoare de dobînză și se efectuează cheltuieli suplimentare cu telexuri, convorbiri telefonice etc. Alte dezavantaje pe care dorim să lesemnalăm: decizia conformității documentelor cu conținutul creditului o ia banca plătitoare, care în acest caz este banca din țara cumpărătorului; de asemenea, eventualele litigii se judecă în țara băncii plătitoare.

Dacă datorită unor anumite împrejurări nu poate fi promovat, în cazul exporturilor noastre, creditul domiciliat la București, comerciantul care negociază vnzarea-cumpărarea trebuie să se preocupe pentru înscrierea în contract a clauzei de ramburs telegrafic; prin această clauză se înțelege dreptul pentru banca exportatorului (B.R.C.E.) de a fi rambursată, de către banca ordonatoare, pe baza unui aviz telegrafic prin care prima (B.R.C.E.) îi confirmă acesteia din urmă că a primit și a expediat (de regulă prin avion) documentele prevăzute de credit, în strictă concordanță cu prevederile acestuia (2; 145).

Dacă în cazul exporturilor românești se recomandă creditul documentar irevocabil domiciliat la București, cu totul altfel se pune problema în cazul importurilor; domicilierea creditelor documentare în țara cumpărătorului, respectiv la București, cind cumpărător este o întreprindere română de comerț exterior, permite controlul documentelor de către Banca Română de Comerț Exterior și plata lor într-un moment mult mai apropiat celui în care se realizează preluarea efectivă a mărfurilor de către importator.

Legat de domicilierea unui credit documentar în țara cumpărătorului se pune problema modului de confirmare a unui asemenea credit; aplicînd principiile generale privind confirmarea creditelor documentare irevocabile vom conchide că un credit domiciliat în țara ordonatorului, respectiv a cumpărătorului, poate fi confirmat fie de către o bancă comercială din țara beneficiarului (care îl avizează), fie de către una din țara cumpărătorului, alta decît aceea care l-a deschis; el poate fi confirmat tot așa de bine de către o bancă comercială dintr-o țară terță. Cu privire la comisionul de confirmare arătăm că acesta este supor-

ta, ca regulă generală, de cel care a ordonat confirmarea, respectiv de către cumpărător.

f) **Credit documentar domiciliat în țara beneficiarului (vanzătorului)** prezintă avantajul pentru exportator că poate încasa contravaloarea mărfurilor livrate, în principiu, imediat după ce documentele de export au fost depuse la banca sa și aceasta a controlat și a găsit documentele în strictă concordanță cu prevederile acreditivului; exportatorul mai are și avantajul că nu va avea de suportat nici un fel de cheltuială sub formă de comisioane sau speze bancare, acestea fiind suportate (dacă contractele nu prevăd altfel) de către cumpărător.

Datorită faptului că creditul documentar domiciliat în țara vânzătorului permite ca acesta să încaseze contravaloarea mărfurilor livrate în momentul prezentării documentelor la ghișeele băncii sale comerciale (respectiv băncii care i-a avizat creditul), acest gen de credit documentar se mai numește în practica bancară **credit la vedere**, respectiv **sight documentary credit**, în engleză și **crédit documentaire à vue**, în franceză. Cind un asemenea credit este domiciliat la Banca Română de Comerț Exterior, întreprinderea română exportatoare încasează contravaloarea în lei la prezentarea documentelor de livrare la ghișeele acestei bănci, care le decontează numai după controlul bancar privind stricta conformitate a acestora cu conținutul creditului transmis de banca emitentă (ordonatoare). Încasarea efectivă a valutei de către B.R.C.E. urmează reguli diferite, în funcție de raporturile în care se află această bancă cu banca emitentă.

Reamintim că și în cazul creditelor documentare irevocabile domiciliat în țara vânzătorului și confirmate de o terță bancă, spezele bancare — comisioane de avizare, de plată, cheltuieli de remitere a documentelor, de rambursare telegrafică etc. — sînt în sarcina cumpărătorului, respectiv al ordonatorului, dacă prin contractul comercial nu se prevede altfel.

g) **Credit documentar transferabil.** Regulile uniforme, la art. 46, lit. a. prevăd că „un credit transferabil este un credit în virtutea căruia beneficiarul are dreptul de a da băncii însărcinate să efectueze plata sau acceptarea, sau oricărei alte bănci abilitate să efectueze negocierea, instrucțiuni cu scopul de a permite utilizarea creditului, total sau parțial, de către unul sau mai mulți terți (beneficiari secundari)”; în continuare. Regulile uniforme, la lit. e, stabilesc că „un credit transferabil nu poate fi transferat decît o singură dată. Frațiuni ale unui credit transferabil (nedepășind în total valoarea creditului) pot fi transferate separat, cu condiția ca expedițiile parțiale să nu fie interzise, iar ansamblul acestor transferuri va fi considerat ca neconstituind decît un singur transfer al creditului. Creditul nu poate fi transferat decît în condițiile specifice de credit de origine cu excepția valorii creditului, a prețurilor unitare, indicate și a perioadei de valabilitate sau de expiere, care pot fi reduse, împreună sau separat. În plus, numele primului beneficiar poate fi substituit aceluia al ordonatorului, dar dacă, conform creditului de origine, numele acestuia din urmă trebuie să apară pe un document, altul decît factura, această cerință trebuie respectată”.

Din textele citate rezultă elementele definitorii ale unui credit documentar cu clauză de transferabilitate: dreptul beneficiarului de a substitui un alt beneficiar care să prezinte documentele de plată, deci să-l utilizeze; transferul creditului nu poate fi efectuat decît o singură dată. Cu privire la cheltuielile privind efectuarea transferului, Regulile uniforme, la art. 46, lit. b și c dau următoarele soluții: „banca solicitată să efectueze transferul, fie că a confirmat sau nu creditul, nu va avea nici o obligație de a efectua un astfel de transfer, decît în limitele și în maniera în care ea a consimțit expres și cu condiția ca spezele aferente transferului să-i fie plătite; c) În lipsa unei stipulații contrare, spezele bancare aferente transferului sînt în sarcina primului beneficiar”.

Față de importanța pe care o prezintă transferul unui credit documentar și consecințele pe care le poate produce, Regulile uniforme, la lit. d din citatul articol prevăd

că „un credit nu poate fi transferat decît dacă este expres desemnat de către banca emitentă ca „transferabil”. Termeni ca „divizibil”, „fracționabil”, „cesionabil (assignable)” și „transmisibil” nu adaugă nimic la înțelesul termenului „transferabil” și nu vor trebui utilizați”.

Creditul documentar transferabil nu poate fi întîlnit decît foarte rar în cazul exporturilor efectuate de întreprinderile române de comerț exterior, dată fiind specializarea acestora pe grupe de mărfuri; cu toate acestea, în cazul unor contracte de export perfectate de I.C.E. Terra s-ar putea să se înscrie această clauză în situația în care exportatorul efectiv ar fi o altă întreprindere de comerț exterior, de exemplu, Românoexport. În schimb la importurile noastre, întreprinderile române de comerț exterior importatoare sînt solicitate uneori să accepte în contractele comerciale pe care le încheie înscrierea alături de modalitatea de plată prin credit documentar și clauza de transferabilitate a acesteia. Asemenea clauze trebuie privite cu circumspecție și bine analizate pentru a nu se ajunge la situația ca prin substituie importatorul să fie pus în fața unui subfurnizor pe care nu-l cunoaște și care în executarea obligației sale de livrare s-ar putea să nu depună același interes ca vânzătorul cu care a tratat și a cărui bonitate o cunoaște.

În practica bancară transferabilitatea unui credit documentar poate fi realizată și în sensul substituirii băncii plătitoare printr-o altă bancă din țara primului beneficiar sau dintr-o altă țară. Acest lucru nu este prevăzut expres în Regulile uniforme, dar rezultă implicit din textul art. 46, lit. g, care prevede că „primul beneficiar al unui credit transferabil poate să-l transfere unui beneficiar secund, în aceeași țară sau într-o altă țară, în măsura în care creditul nu conține expres instrucțiuni contrare. Primul beneficiar va avea dreptul de a cere ca plata sau negocierea să fie efectuate beneficiarului secund la locul unde creditul a fost transferat, pînă la și inclusiv data de expirare a creditului de origine și acestea fără prejudiciu asupra dreptului primului beneficiar de a remite ulterior propriile sale facturi în substituirea celor ale beneficiarului secund și de a reclama orice diferență ce i s-ar cuveni”. Asemenea transferuri, respectiv substituie unei bănci plătitoare cu alta, datorită implicațiilor pe care le-ar putea crea (cea de-a doua bancă s-ar putea să nu fie corespondentă sau să nu fie agreată de B.R.C.E.) nu pot fi acceptate de întreprinderea română de comerț exterior importatoare, fără avizul prealabil al Băncii Române de Comerț Exterior.

Pentru a se evita interpretarea largă a unei clauze de transferabilitate, respectiv pentru a opri banca plătitoare de a-l transfera unei alte bănci, Banca Română de Comerț Exterior la deschiderea creditului documentar cu clauză de transferabilitate face precizarea potrivit căreia „creditul este utilizabil numai la ghișeele băncii dv.”.

h) **Credit documentar utilizabil total sau parțial — credit cu livrări eşalonate.** Este de principiu, potrivit art. 35 din Regulile uniforme că „expedițiile parțiale sînt permise, dacă creditul nu indică expres altfel”; așadar, un credit documentar este utilizabil parțial, deci fracționat, în atîtea părți cîte livrări au fost efectuate, evident, în interiorul termenului de livrare și fără ca valoarea totală a acestora să poată depăși plafonul valoric al creditului. Pentru ca banca plătitoare să poată ține evidența și să controleze plățile pe care le face este indicat ca în cazul livrărilor parțiale să se specifice în credit prețul unitar al mărfurilor de livrat. În cazul în care în instrucțiunile de deschidere a unui credit documentar nu se indică prețul unitar, banca va plăti facturile pînă la valoarea totală a creditului, fără să aibă obligația să controleze dacă cantitatea totală a fost sau nu livrată (acest risc revenindu-i cumpărătorului, care a ordonat deschiderea incompletă a creditului documentar).

Un credit documentar poate fi utilizat numai total dacă instrucțiunile de deschidere prevăd că utilizările parțiale sînt interzise; așa fiind, este important de reținut că în situațiile în care întreprinderile române de comerț exterior importatoare au interesul ca creditul deschis, să fie

utilizat numai total, potrivit art. 35 din Regulile uniforme, trebuie să prevadă acest lucru în mod explicit în documentul de deschidere al creditului documentar în cauză.

Legat de utilizarea parțială a unui credit documentar, Regulile uniforme, la art. 35, lit. b, fac următoarea precizare: „Expedierile efectuate cu același vas și pentru aceeași călătorie nu vor fi considerate drept expedieri parțiale, chiar dacă conosamentele atestând îmbarcarea „on board” poartă date diferite și/sau indică porturi de îmbarcare diferite”.

Spre deosebire de creditele plătibile parțial, în **creditele plătibile în tranșe**, se stabilește de la început pentru fiecare livrare atât cantitatea, cât și termenul de livrare; ca urmare, în asemenea cazuri trebuie avut în vedere că neefectuarea livrărilor prevăzute într-un anume termen sau perioadă nu dă posibilitatea reportării automate a livrării pentru perioada următoare, ci dimpotrivă, duce la pierderea creditului pentru tranșele următoare; dacă interesul din partea cumpărătorului străin, pentru preluarea mărfii scade, exportatorul român nu va mai putea obține acordul acestuia pentru efectuarea în continuare a exportului.

i) **Creditul documentar „revolving”** se deschide numai pentru o anumită valoare inițială, care poate să fie 10—20% din valoarea totală a creditului și reprezintă suma necesară pentru acoperirea primei tranșe de mărfuri ce se livrează; pe măsura efectuării livrărilor se „încarcă automat”, respectiv se reîntregește cu valoarea mărfurilor livrate astfel încât valoarea creditului să fie din nou cea inițială, sub condiția ca totalul utilizărilor să nu depășească plafonul stabilit la deschiderea creditului.

Pentru ca părțile din tranșele de credit neutilizate să nu fie anulate, este indicat ca prin instrucțiunile de deschidere a unui asemenea credit să se prevadă expres că creditul este cumulativ.

j) **Credite documentare cu clauză roșie** (red clause credit) pot fi adesea întâlnite în practică; prin această clauză, banca vânzătorului, este autorizată să-i avanseze beneficiarului în contul viitoarelor facturi, o parte din valoarea livrării sau valoarea integrală a acesteia pentru a-i permite să angajeze marfa la producători (în general de produse agricole). În practica întreprinderilor noastre de comerț exterior aproape nu poate fi înlinit un asemenea credit (3; 297).

k) **Credit documentar back-to-back**, denumit în practică credit ajutător, subsidiar, sau sprijinit spate în spate, este în fapt un credit de import deschis pe baza unui credit de export. Exportatorul nefiind el însuși producătorul mărfurilor cerute de cumpărătorul străin, deschide, prin banca la care s-a deschis acreditivul extern, în favoarea sa, sau prin altă bancă, un alt acreditiv bazat (sprijinit) pe acesta, în favoarea furnizorului real. Banca importatorului, care are garanția acreditivului de export, își va recupera suma plătită furnizorului real, din contravaloarea valutei încasate pe baza documentelor ce vor fi prezentate de beneficiarul acreditivului de export, întocmite de acesta pentru marfa ce i-a fost pusă la dispoziție de furnizorul real.

Asemenea credite intercondiționate prezintă importanță în activitatea întreprinderilor române de comerț exterior în cazul operațiunilor comerciale complexe pentru aport valutar, sub forma de import—reexport. Reamintim că o operațiune comercială complexă de import, urmată de reexport are ca scop principal realizarea de beneficii în valute convertibile.

dr. Al. DETEȘAN

Obligarea la plata contrastaliilor

Potrivit cazului supus prezentei analize, reclamanta în persoana vânzătorului din contractul de vânzare-cumpărare a cerut ca pîrita, respectiv cumpărătorul din cadrul aceleiași contract, să fie obligată la plata unei sume cu titlu de contrastalii produse în portul de descărcare.

În contractul de vânzare-cumpărare este înscrisă condiția de livrare C and F, port de descărcare, potrivit căreia vânzătorului în calitate de navlositor îi revine obligația de a angaja pe cheltuiala sa o navă pentru transportul mărfii, toate cheltuielile de descărcare din hambarele navei fiind în contul cumpărătorului. Vânzătorul este deci obligat să asigure ca nava navlosită să încarce cantitatea cuvenită, răspunzând de îndeplinirea condițiilor din contractul de navlosire în portul de încărcare. În mod corespunzător, cumpărătorul este obligat să răspundă de îndeplinirea condițiilor din contractul de navlosire în portul de descărcare. Ca atare, vânzătorul nu are obligația de a răspunde de nici un fel de întârzieri ale navei în portul de descărcare, deci nici de timpul folosit pentru descărcarea mărfurilor de pe navă după expirarea perioadei de stalii.

Reclamanta a comunicat în scris pîritei că a primit **time sheet-ul** emis în portul de descărcare, prin care sînt stabilite contrastaliile înregistrate, cerind să i se remită contravaloarea acestora spre a reglementa pe această cale pretențiile formulate de armatorul navei. Pîrita nu a dat însă nici un răspuns. Ulterior, reclamanta a revenit asupra cererii sale pentru plata valorii contrastaliilor, atrăgînd atenția pîritei că armatorul a acționat-o pe cale arbitrală pentru plata acestora. Contrastaliile odată calculate, principiul este că navlositorul urmează să plătească armatorului o indemnizație care să-i acopere prejudiciul suferit prin staționarea navei în portul de descărcare. În virtutea principiului astfel formulat armatorul naval a acționat și obținut la Arbitrajul Maritim de la Londra o hotărîre care obligă reclamanta să-i plătească valoarea contrastaliilor înregistrate la descărcare.

Din cuprinsul contractului de vânzare-cumpărare rezultă că în vederea asigurării plății contrastaliilor, precum și a altor cheltuieli derivate din reținerea navei în portul de descărcare, firma pîrită în calitate de cumpărător va deschide un acreditiv în favoarea vânzătorului, care în temeiul calității sale de navlositor, are dreptul de a reglementa plata contrastaliilor pe această cale. Tratatativele între părți referitoare la plata contrastaliilor au început însă după expirarea valabilității acreditivului. Subliniem că această împrejurare de ordin faptic — deschiderea acreditivului de către cumpărător, debitorul contractual al contrastaliilor — nu reprezintă altceva decît constituirea unei garanții pentru asigurarea plății acestora. Constituirea acestei garanții era făcută în favoarea vânzătorului, creditorul contractual al acestor contrastalii în calitate de navlositor. Prin urmare, deschiderea acreditivului nici nu exonerează pe cumpărător de obligația sa contractuală de a plăti contrastaliile și nici nu decade pe vânzătorul-navlositor din dreptul de a-și valorifica creanța sa pe calea unei acțiuni arbitrale.

În această situație, apare evident faptul că reclamanta este îndreptățită să obțină plata sumei, obiect al litigiului, cu atât mai mult cu cât firma pîrită nu a contestat niciodată obligația sa de a plăti contrastaliile. Din aceste motive, Comisia de Arbitraj de pe lângă Camera de comerț și Industrie a R.S.R. — prin hotărîrea nr. 110/1978 — a considerat acțiunea reclamantei ca fiind pe deplin întemeiată.

Florin ALEXANDRU

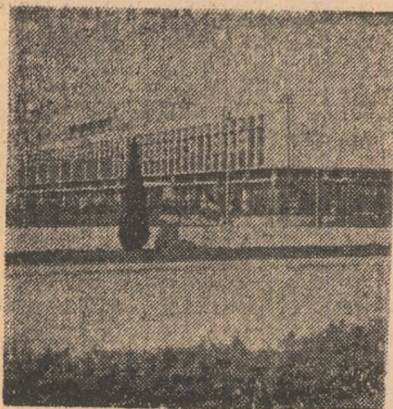
1. P. Goreniciu — Relațiile de plăți cu străinătatea, Editura științifică, 1971.

2. Al. Deteșan, D. Porojan — Export, probleme și soluții, editată de „Revista economică”, 1977.

3. Clive M. Schmitthoff — L'exportation, Paris, 1975.

4. P. Goreniciu ș.a. — Schimburile cu străinătatea și tehnica plăților externe, Editura științifică, 1957.

Vă
prezentăm

Harta industrială a Buzăului cuprinde și această clădire modernă a întreprinderii de sîrmă și produse din sîrmă.

În peisajul industrial al Buzăului un loc important îl ocupă întreprinderea de sîrmă și produse din sîrmă. Iniințată în anul 1965, întreprinderea produce astăzi peste 40 de produse principale față de patru sortimente de sîrmă și patru electrozi ce se fabricau la început.

Prin realizarea unui important program de investiții, de la iniințare și pînă în prezent întreprinderea și-a triplat capacitatea de trefilare, urmînd ca în anul 1980 aceasta să fie de 4 ori mai mare. De la prima secție TATO, în urmă cu 14 ani, au apărut noi secții ca: electrozi, plase sudate, cord metalic și laminare — a căror capacitate a crescut considerabil. Astăzi se realizează o cantitate de electrozi de sudură de 4 ori mai mare decît cea obținută inițial. De subliniat este faptul că în momentul de față se acoperă la nivelul economiei naționale, întregul necesar de plase sudate, 65% din nevoile de electrozi de sudură și circa 45% din producția de sîrmă trasă obținută din oțel cu conținut redus de carbon.

Primele produse au fost electrozii de sudură sau sîrma zincată în strat gros de zinc, inserții metalice, inserții metalice pentru anvelope etc.; de curînd au fost asimilate sîrme din oțeluri microaliate destinate fabricării organelor de asamblare, precum și noi tipuri de electrozi. Este vorba de Rezist-B-70, CORTEN îmbunătățit, EB-3 electrod pentru sudură vertical-descendentă, electrod tubular DUR-CM, electrod tubular EXTRADUR. Recent, a fost omologat, de ase-

ÎNTRERINDERA DE SÎRMĂ ȘI PRODUSE DIN SÎRMĂ BUZĂU

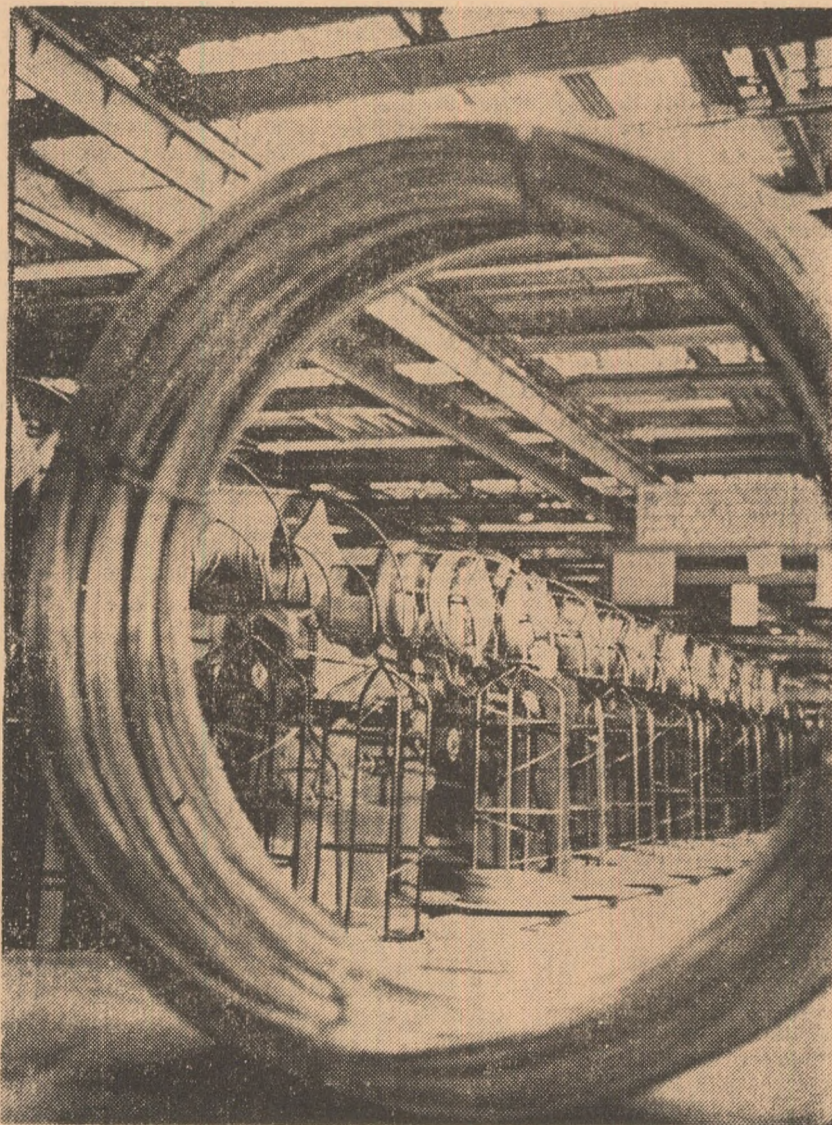
menea, electrodul tubular pentru încărcări dure, rezistent la șocuri violente și abraziune severă. În afară de electrozii de sudură destinați sudurii oțelurilor de construcții metalice, rezervoarelor construcțiilor navale și platformelor de foraj, întreprinderea produce și livrează:

sîrmă pentru armarea betoanelor, cu diametre de la 3-10 mm, sîrmă moale albă, utilizată în special la armarea geamurilor, sîrmă moale (neagră și zincată), sîrmă tare (mală și lucioasă),

plase sudate pentru armarea betoanelor
cord metalic etc.

Produsele I.S.P.S.-Buzău se bucură de o mare apreciere în țări din Europa, Asia sau Africa.

Pentru a satisface necesarul de sîrmă și produse din sîrmă și pentru introducerea pe scară largă a tehnologiilor cele mai înaintate (ca trefilarea cu ungere hidromecanică) vor fi introduse în fluxul producției peste 300 tone de noi utilaje de înalt randament realizat cu forțe proprii.

În secția de fabricație a sîrmei.

VĂ PREZENTĂM:

COMBINATUL DE PRELUCRARE A LEMNULUI—ARAD

Printre întreprinderile cu vechi tradiții în fabricarea mobilei, se numără și Combinatul de prelucrare a lemnului din Arad. Primele produse fabricate din lemn în mod organizat la Arad datează, conform documentelor, din anul 1890, când a fost deschis un atelier de tâmplărie.

Dezvoltarea industriei de mobilă într-un ritm rapid în țara noastră după 23 August 1944, prin construirea unor întreprinderi ultra moderne, cu tehnologii care permit o

În centrul atenției harnicului colectiv de oameni ai muncii de la Combinatul de prelucrare a lemnului din Arad se află creșterea gradului de valorificare a masei lemnoase și a eficienței economice, introducerea de noi tehnologii de fabricație și folosire pe scară largă a înlocuitorilor. Astfel, amintim de înlocuirea cherestelelor la fabricarea mobilierului prin utilizarea semifabricatelor de PAL, PFL, PAF, precum și pentru elementele decorative și de rezistență.

Pentru îmbunătățirea aspectului comercial al produselor în condițiile creșterii productivității muncii, există preocupări permanente pentru introducerea și extinderea tehnologiilor avansate de prelucrare mecanice, finisarea în flux continuu, introducerea lacurilor cu aspect estetic și caracteristici tehnice de rezistență superioară etc. Datorită nivelului tehnic și calitativ ridicat de execuție și a gamei diversificate, peste 90% din producția de mobilier a Combinatului de prelucrare a lemnului din Arad se livrează la export. Sunt realizate contracte economice cu peste 30 de țări, respectiv cu 70 de firme comerciale. Printre principalele piețe de desfacere amintim pe cele din U.R.S.S., S.U.A., Franța, Olanda, Belgia etc.

În perspectivă se prevede darea în funcțiune de noi unități productive în raza județului, precum și modernizarea secțiilor existente.

La cel de al nouălea pavilion de mostre din anul acesta standul de mobilă al țării noastre a ocupat o suprafață de 14 000 mp, cu zece mii mai mult decât în anii trecuți. Este și aceasta o dovadă concludentă a dezvoltării producției de mobilă din țara noastră.

Sufrageria Cordoba.

Înaltă productivitate și în același timp o calitate deosebită a determinat apariția combinatelor de prelucrare a lemnului. La intrarea în funcțiune a Combinatului de prelucrare a lemnului de la Arad se executa o singură garnitură de mobilă-corp (în serie) și câteva tipuri de scaune curbate. Datorită dezvoltării combinatului, diversificării producției, dării în funcțiune a noilor obiective și lărgirii capacităților existente, s-a ajuns în prezent la realizarea a peste 230 sortimente de mobilier pe an. Aceasta înseamnă numeroase garnituri și piese separate de mobilă: stil clasic, rustic, colonial și modern. Dintre produsele reprezentative de mobilier proiectate și executate la Arad, amintim programele de fabricație pentru garniturile stil Regency, Ludovic al XVI-lea, Nina și 623.

Produsele de feronerie fabricate la Arad au înlocuit pe cele din import. Sunt folosite de toate fabricile de mobilă din țară.

Pagini realizate de
Ion VASILESCU

Penalizarea depășirilor de consum la energia electrică.

Dispozițiile normative sancționează prin plata de penalități depășirea prin consum de către unitățile socialiste a cantităților de energie electrică repartizate și contractate.

Existența contractului încheiat în forma prevăzută de lege constituie, așa cum s-a mai subliniat, o condiție pentru obligarea unităților consumatoare la plata penalităților.

Prin Decizia primului arbitru de stat nr. 2182/1979 s-a făcut precizarea că peste a constitui temeiul acordării penalităților, contractele de furnizare a energiei electrice trebuie să fie semnate de persoane competente să angajeze răspunderea unităților socialiste contractante: „Din verificarea probelor administrate în cauză se constată că nu s-a făcut dovada existenței raporturilor contractuale între reclamantă și piritel în litigiu pentru furnizarea energiei electrice în trim. I și II/1978.

Cele trei contracte aflate la dosar, pe lângă faptul că nu cuprind cantitatea de energie electrică repartizată, nici nu sînt semnate de persoanele care pot angaja în mod legal răspunderea piritel II”.

Soluția se explică prin nulitatea contractului economic încheiat de persoane necompetente a angaja unitățile socialiste contractante.

Reamintim, în această privință, că potrivit art. 90 din Legea nr. 71/1969, modificată și completată, contractele economice dintre unitățile socialiste se semnează de către directorul unității. În condițiile legii, contractul poate fi semnat de către o altă persoană împuternicită în acest scop.

O situație particulară este aceea a trusturilor sau centralelor care încheie contracte cu întreprinderile furnizoare de energie electrică pentru aprovizionarea unităților în subordine. Problema care s-a pus este, în primul rînd, aceea a legalității acestor contracte în raport cu dispozițiile art. 9 din Regulamentul de furnizare și utilizare a energiei electrice aprobat prin H.C.M. nr. 2763/1978.

În conformitate cu aceste dispoziții legale, contractele de furnizare a energiei electrice se încheie pe puncte de consum. Ca atare, contractele de furnizare încheiate de trusturi și centrale pentru aprovizionarea unităților componente dotate cu personalitate juridică ar fi nule pe motivul că au fost încheiate cu încălcarea dispozițiilor art. 9 din regulamentul citat.

Avînd de rezolvat această problemă, primul arbitru de stat, prin Decizia nr. 2183/1979, a reținut următoarele:

„Din moment ce repartiția a fost emisă pe numele Trustului S.M.A. Timiș și contractul s-a încheiat cu această unitate, aprecierea consumului trebuie făcută în raport cu aceasta...”

Această concluzie se desprinde și din caracterul deosebit al penalizării de 200% de a sancționa deopotrivă ceea ce este depășit în raport de repartiție și contract.

Este adevărat că la art. 9 din Regulamentul de furnizare și utilizare a energiei electrice aprobat prin H.C.M. nr. 2763/1978 s-a prevăzut că încheierea contractelor de furnizare a energiei electrice se face pe puncte de consum.

Acest text a avut însă în vedere situația anului 1968, cînd energia electrică nu era un produs supus repartizării centralizate, iar consumatorul putea depăși cantitatea contractată care reprezenta o obligație minimă a furnizorului.

În prezent, cînd s-au stabilit de către conducerea superioară sarcini concrete pentru economisirea combustibililor și energiei, iar energia electrică a devenit un produs care se repartizează centralizat, unitățile beneficiare, titulare de repartiții, sînt obligate să contracteze cantitatea repartizată și să o respecte sub sancțiunea aplicării penalizării de 200%.

Așa fiind, organul arbitral a stabilit în mod întemeiat că piritul (trust) are a răspunde pentru depășirea cantității de energie electrică repartizată și contractată.

Împrejurarea că piritul a defalcat repartiția primită pe unitățile în subordine este nerelevantă, întrucît desfășurătorul respectiv nu are caracterul unei repartiții, ci are drept scop urmărirea consumului pe aceste unități.”

Observăm că soluția se întemeiază, în principal, pe faptul stabilirii sarcinii de plan — prin repartiție — pe trust astfel că relația specifică care există între sarcina de plan și contract impune prezența trustului ca parte în contractul pe care îl încheie unitatea furnizoare de energie electrică pe baza repartiției respective. Nu este de admis ca în repartiție să apară ca beneficiară o anume unitate socialistă, iar în contract să figureze — în această calitate — o altă unitate socialistă.

Aparenta contradicție între repartiție și dispozițiile Regulamentului de furnizare și utilizare a energiei electrice care prevăd încheierea contractelor de furnizare pe puncte de consum nu putea fi rezolvată decît ținînd seama de efectele pe care le produce repartiția. Aceasta — cu atît mai mult, cu cît, dispozițiile la care s-a făcut referire au fost adoptate la o dată cînd energia electrică nu forma planificării prin repartiții.

În speță la care ne-am referit, trustul a defalcat cantitatea de energie electrică ce i s-a repartizat pe consumatori efectivi. Această defalcare nu putea determina stabilirea de raporturi contractuale între întreprinderea furnizoare de energie electrică și acei consumatori, din moment ce contractele se încheie pe baza și în concordanță cu repartiția emisă de coordonator.

Desigur că, ulterior plății penalităților, trustul le poate recupera, în condițiile legii, de la unitățile în subordine care prin consumul realizat au determinat depășirea cantității de energie electrică repartizată și contractată.

I. IVAN

SUB TIPAR!

PLATILE, RISCURILE, EFICIENTA

in contractele
comerciale
internaționale

Se mai primesc comenzi pînă la 10 ianuarie 1980,
cu plata ramburs

Întrebări și răspunsuri

● **V. CUZMINSCHI** (Suceava) întreabă dacă în cazul nedescărcării în termen a vagoanelor de către E.C. — C.F.R., stația de destinație este în drept să perceapă taxe de locații unității destinatare, beneficiară a mărfurilor sosite cu vagoanele respective.

Stația de destinație și unitatea E.C. — C.F.R. care deserveste unitatea destinatară — beneficiară făcând parte din aceeași regională de căi ferate, se poate pune problema exonerării de plata taxelor de locații în ipoteza în care nedescărcarea vagoanelor în termen liber tarifar s-a datorat neîndeplinirii obligațiilor care reveneau E.C. — C.F.R.

În acest scop, unitatea destinatară — beneficiară trebuie să prezinte contractul de prestații încheiat cu E.C. — C.F.R. și să dovedească că mărfurile în cauză s-au încadrat în obligația de descărcare a unității amintite.

● **A. RONA** (Bihor) se interesează de condițiile în care se pot practica refuzurile de plată în cazul în care părțile au convenit ca livrarea și decontarea unei instalații să se facă pe subansamblu.

Menționăm că o atare înțelegere a părților poate fi socotită valabilă numai în măsura în care există prețuri legal stabilite pentru fiecare subansamblu.

Într-o asemenea ipoteză, refuzurile de plată se pot exercita în raport cu livrarea și facturarea fiecărui subansamblu în parte, în cazurile prevăzute de lege pentru practicarea refuzurilor de plată.

Cu toate acestea, efectuarea unor refuzuri ulterioare pentru lipsuri constatate la subansambluri livrate anterior și care au fost acceptate inițial a plății nu constituie o compensație admisibilă în raporturile dintre unitățile socialiste.

● **M. POPESCU** (București) întreabă dacă, împotriva unei hotărâri arbitrale, aceeași parte poate folosi de ouă ori calea de atac a reexaminării e bază de acte noi.

În principiu, răspunsul este negativ. Totuși, dacă se dovedește că, la data emulării primei cereri de reexaminare, partea s-a aflat în imposibilitatea de a folosi unele acte noi — pe re a reușit să le procure abia ulterior — este admisibilă, în mod excepțional, introducerea unei a doua cereri de reexaminare.

● **M. HARALAMB** (Prahova) se interesează de calea pe care trebuie s-o neze unitățile furnizoare pentru a întâmpina consecințele economice negative care se produc datorită unitilor beneficiare care întârzie în mod etat să achite contravaloarea prozelor livrate.

Potrivit art. 159 din Legea nr. 9/1972, modificată și completată, unitățile furnizoare sînt în drept să pretindă celor beneficiare care întârzie în mod repetat plata prețului și le creează greutăți financiare, să le asigure anticipat sumele necesare efectuării plăților, prin instrumente de decontare bancare, prin care să se ateste, în prealabil, existența posibilităților de plată.

● **T. DEMA** (Timișoara) solicită lămuriri în ceea ce privește condiția franco depozit furnizor a prețului aplicabil produselor contractante între două unități socialiste.

Această condiție a prețului nu poate fi interpretată decît în sensul că toate cheltuielile de transport sînt suportate de unitatea beneficiară. Ea nu are nici o implicație asupra obligației unității furnizoare de a expedia produse ori a unității beneficiare de a le ridica.

● **I. STRATULAT** (București) întreabă dacă în cazul încasării unei sume fără îndreptățire se datorează penalități și pentru perioada anterioară datei cînd s-a cerut restituirea sumei încasate.

Răspunsul care se impune este afirmativ.

Potrivit art. 47, pct. 8, din Legea nr. 71/1969, modificată și completată, în situația dată, penalitățile se datorează de la data încasării sumei nedatorate.

Față de această prevedere legală, nu prezintă relevanță momentul cînd s-a solicitat restituirea sumei.

● **I. BIRO** (Cluj) se interesează de împrejurările în care unitatea beneficiară poate refuza achitarea valorii produselor importate în condiții de comision, pe motivul constatării unor deficiențe calitative.

Din scrisoarea dvs. rezultă că produsele au parvenit unității beneficiare prin calea ferată, din actul de constatare rezultînd că deficiențele calitative s-au produs în timpul transportului, pe parcursul intern.

Așa fiind și întrucît la frontiera română produsele nu prezentau nici un viciu, unitatea beneficiară nu era îndreptățită să refuze achitarea valorii produselor importate în condiții de comision. În schimb, ea trebuia să se îndrepte împotriva cărăușului, în condițiile legii, pentru a obține despăgubirile cuvenite.

● **M. PLOEȘTEANU** (Ilfov) solicită lămuriri cu privire la condițiile în care prețurile care se practică între unitățile socialiste pot fi stabilite pe bază de postcalculație.

Art. 25 din Legea nr. 19/1971 prevede că stabilirea de prețuri pe bază de postcalculație poate avea loc nu-

mai în cazuri excepționale în care, datorită tehnologiilor noi de producție, nu se pot determina cu anticipație cheltuielile de producție sau la care stabilirea prețurilor nu se poate face prin comparare cu alte produse.

Pentru adoptarea acestei modalități de stabilire a prețurilor este nevoie de acordul prealabil al unității beneficiare.

● **C. GABRIEL** (București) se interesează de condițiile în care răspunde poșta pentru nepredarea la destinație a trimeritelor interne.

Termenul de reclamare este de 6 luni pentru trimeritele poștale și de 3 luni pentru cele de telecomunicații.

Potrivit art. 8 din Decretul nr. 197/1955, expeditorul sau destinatarul poate acționa unitățile poștale în fața arbitrajului, în termenele de mai sus, numai în următoarele cazuri:

- Cînd unitatea poștală nu a rezolvat reclamația;
- Cînd nu s-au acordat despăgubirile legale;
- Cînd, după părerea sa, rezolvarea negativă a reclamației este neîntemeiată.

● **T. IONESCU** (București) se interesează de consecințele patrimoniale care se produc în cazul cînd unitatea beneficiară nu prezintă, la termenele stabilite în contract, specificațiile ori detaliile tehnice necesare executării produselor.

În asemenea situații, unitatea furnizoare este în drept să pretindă plata penalităților prevăzute de art. 47 pct. 1 lit. b din Legea nr. 71/1969, modificată și completată.

Întârzierea unității beneficiare în îndeplinirea obligațiilor menționate poate pune unitatea furnizoare în imposibilitatea de a realiza și livra la termen produsele contractate. În mod corespunzător, unitatea furnizoare va fi exonerată de răspunderea pentru nerespectarea termenului contractual de livrare.

● **M. TRIFĂNESCU** (Olt) solicită unele lămuriri în legătură cu calculul penalităților datorate de unitățile furnizoare pentru nelivrarea la termen a produselor contractate.

Conform celor stabilite de practica arbitrală, nu se cuprind în calculul penalităților nici ziua în care obligația de livrare a devenit scadentă și nici ziua în care obligația de livrare a fost îndeplinită.

Pentru produsele livrate comerțului care au stabilite prețul cu amănuntul, din acest preț se scade rabatul legal, după care se aplică coeficientul legal de penalitate, iar rezultatul se înmulțește cu numărul zilelor întrziate.

● **G. HARALAMB** (Prahova) se interesează de condițiile în care unitățile beneficiare pot prelua unele obiective de investiții neterminale.

Potrivit art. 30 din Regulamentul de efectuare a recepției obiectivelor de investiții, în cazuri excepționale, în care beneficiarul de investiții este în-

terestat să preia un obiect sau numai o parte din obiect cu unele lucrări de construcții-montaj neterminate, pentru ca, după caz, să-l predea în folosință, să-l pună în funcționare sau să înceapă probele tehnologice, aceasta se poate face numai cu aprobarea organelor care au în subordine pe beneficiarul de investiții și pe antreprenor.

● **R. MIHĂILESCU (București)** se interesează de calea pe care trebuie să o urmeze unitățile socialiste pentru a obține confirmarea cazului de forță majoră de către organele competente potrivit art. 46 din Legea nr. 71/1969, modificată și completată.

În acest scop, unitățile socialiste interesate se vor adresa organului tutelar (minister, uniune centrală sau națională de cooperative, comitet executiv al consiliului popular județean sau al municipiului București) care, pe baza documentației transmise vor sesiza organele competente în vederea analizării și confirmării cazului de forță majoră.

● **M. GYÖRGY (Mureș)** întreabă dacă poate fi obligată unitatea beneficiară să achite prețul unor produse livrate care nu au fost contractate și nici comandate.

Intrucât obligația de plată a prețului este condiționată de existența raportului contractual într-una din formele prevăzute de lege, pentru produsele livrate în afara unui raport contractual valabil stabilit, unitatea beneficiară nu poate fi obligată la plata prețului.

Produsele astfel livrate trebuie ținute la dispoziția unității furnizoare. Dacă această îndatorire nu este respectată — produsele fiind consumate sau înstrăinate — unitatea beneficiară este îndatorată să achite contravaloarea acelor produse.

● **I. ZAMBILĂ (Iași)** se interesează de modul în care pot fi valorificate, într-o situație concretă, pretențiile față de calea ferată.

Unitatea beneficiară a primit scrisoarea de trăsură și, constatând lipsurile cantitative cu participarea delegatului cărașului, trebuie să reclame lipsurile căii ferate și să o acționeze în termenul de 6 luni prevăzut de art. 4 lit. c din Decretul nr. 167/1958 privind la prescripția extinctivă.

Fiind vorba de pretențiile unității destinatar, reclamația, ca și acțiunea, trebuie introdusă față de regionala de căi ferate pe a cărei rază de activitate se află stația de destinație care a eliberat transportul.

● **G. CSUBOR (Harghita)** solicită lămuriri cu privire la momentul în care începe să curgă prescripția acțiunii prin care se solicită valoarea produselor neeliberate din custodie.

În cazul la care vă referiți, termenul de prescripție începe să curgă de la data până la care trebuiau păstrate produsele în custodie, potrivit convenției părților. În lipsa unei asemenea

date, sînt aplicabile dispozițiile art. 7 din Decretul nr. 167/1958, potrivit cu care, în cazul obligațiilor care urmează să se execute la cererea creditorului și în acelea al căror termen de executare nu este stabilit, prescripția începe să curgă de la data nașterii raportului de drept, adică pe data constituirii custodiei.

H. M.

● **I. IOAN SIMION, Miercurea Ciuc** — Din dispozițiile legale citate de dv. rezultă că unitatea are posibilitatea să încadreze o persoană cu o retribuție apropiată sau cel mult egală cu aceea avută anterior transferării. Această posibilitate nu constituie o obligație pentru conducerea unității unde v-ați transferat.

● **GHERGHINA CORIOLAN, Sibiu** Pentru personalul care lucrează în unitățile unde se aplică săptămîna de lucru redusă, indemnizația de concediu se calculează pe baza venitului mediu lunar împărțit la 24,4 zile (în loc de 25,5 zile), rezultatul înmulțindu-se cu numărul zilelor de concediu cuvenite. Concediul de odihnă fiind acordat pe zile lucrătoare (Legea nr. 27/1967), în cazul în care în perioada

de concediu intră și ziua de sîmbătă nelucrătoare (liberă) aceasta nu se ia în considerare (ca și zilele de duminică și de sărbători legale).

● **VASILE NIERGES, Cluj-Napoca** — Perioada cit ați fost încadrat ca tehnician se ia în considerare ca vechime în funcții tehnice. Neavînd vechime în funcții economice nu este posibil să fiți încadrat într-o funcție de conducere pentru care este prevăzută condiția vechimei în asemenea funcții.

● **DAN FIROIU, Drobeta-Tr. Severin** — Din scrisoarea dv. rezultă că în luna februarie 1977 ați fost încadrat la nivelul de bază, iar în luna ianuarie 1979, fiind transferat în interesul serviciului, la o unitate cu nivel de retribuție mai mic, vi s-a menținut retribuția avută, prin acordarea unei clase de retribuție în plus (gradația I). Trecerea dv. la gradația II-a conform prevederilor Decretului nr. 100/1979 se poate face în condițiile art. 33 din Legea nr. 57/1979, deoarece termenul de la care se calculează acordarea gradației este februarie 1977 — dată cînd ați fost încadrat la nivelul de bază.

CITITORI!

Vreți să vă asigurați primirea cu regularitate a revistei, a suplimentului și a lucrărilor pe care le vom edita în anul 1980 ?

Decupați, completați și expediați de îndată comanda de mai jos.

(numele abonatului) ¹

DATA
Nr.

Către

„REVISTA ECONOMICĂ” — București
Calea Dorobanților nr. 11—25 — cod. 71131

În baza ofertei dv. nr. 250/1979 dorim să încheiem următor abonamente :

— „Revista economică” . . . × . . . lei² =

De asemenea, în calitate de abonați ai revistei, vă rugăm ca apariția cărților pe care le editați să ne expediați numărul de exemplare înscris în dreptul fiecărei lucrări ;

— Legea contractelor economice — comentată și adnotată cu practica arbitrală . . . × 20 lei =

— Transporturile de mărfuri — reglementări interne și internaționale . . . × 20 lei =

— Legislația muncii de la A la Z . . . × 20 lei =

Total =

Facem precizarea că v-am expedit suma de mai sus în contul I.S.I.A.P. nr. 64 51 502 28 B.N.R.S.R. — filiala sect 1, București mandatul poștal din ziua de

Director,

Contabil șef

¹ Abonații persoane fizice vor trece numele și adresa la care de să primească abonamentul.

² La prețul unui abonament se va trece 260 lei de către organizarea socialistă și 130 lei de către persoanele fizice încadrate în orice formă de învățămînt.

OFERTE ● OFERTE ● OFERTE ● OFERTE ● OFERTE

ZINA MECANICĂ CLUJ-NAPOCA

Calea Baciului, 2 — telefon 25453

- TV 168×12 ml. 110
- TV 168×14 ml 60
- Vopsea email gri kg. 1000
- Ventilator VAM 1250 buc. 3
- Ventilator 250 mc/h buc. 3
- Tablă ZN 0,8 kg. 5800
- Tablă Al 2 mm kg. 500

ALIMENTE

- NJ 232 MAN buc. 343
- 6302 buc. 1090
- NJ 306 buc. 43
- NU 306 N buc. 3
- 6324 J buc. 2
- NU 328 MNA buc. 3
- 6407 buc. 10,00
- 6411 buc. 1
- NA 50 buc. 20
- 7519 buc. 1
- 7718 buc. 1
- 1213 K buc. 4
- NU 2205 buc. 18
- 2213 buc. 14
- 2218 buc. 7
- 907—813 buc. 8
- 390—509 buc. 12
- 402—310 buc. 11
- 234—418 buc. 6

ELECTRICE

- Bobine 220 v—50 HZ buc. 30
- Idem 220 v—50 HZ buc. 30
- Bloc releu term 15A buc. 28
- Conductor FY 10 buc. 780
- Idem fy 16 buc. 160
- Cond. ET Ø 0,40 kg. 150
- Idem 0,20 kg. 33
- Idem 2,10 kg. 265
- Idem sticlă 1,15 kg. 330
- Cond. BB Ø 0,75 kg. 90
- Idem PE2S 1×5,45 kg. 106
- Idem PE2S 1,9×6,4 kg. 100
- Idem 1,45×3,28 kg. 776
- Idem P2S 2×9 kg. 60
- Idem PE2S 3,28×13,5 kg. 211
- Idem 1×4,65 kg. 117
- Idem 1,35×7,6 kg. 50
- Idem E2S 1,55 kg. 17
- Idem PE2S 2,5×6,9 kg. 98
- Idem 1,4×3,15 kg. 95
- Idem P2S 1,4×8,5 kg. 181
- Idem E+M 0,30 kg. 40
- Contact 25 A buc. 39
- Cont. AC3 mobil 60 A buc. 13
- Idem DITU 160 A buc. 100
- Contact leg. 2,5 buc. 160
- Cont. mobil AC3 100 A buc. 5
- Idem fix AC3 100 A buc. 142
- Idem fix TCA 125 A buc. 133
- Inversor de sens 32 A buc. 28
- Imitator 4481 buc. 10
- Motor Mobra 7,5 buc. 12
- Scafollu 0,10 kg. 274

- Micantă P 782 kg. 38
- Ampermetru 50—20 buc. 3
- Armătură finlină aramă DIANA buc. 3
- Aluminu AS buc. 612
- Arcuri buc. 2
- Idem 4×47 buc. 36
- Arcuri buc. 50
- Curele trap. 1320×11×7 buc. 17
- Idem 670 buc. 3
- Bielă fereastră mecanic buc. 2
- Bidinele zugrav buc. 16
- Bloc Zn kg. 1051
- Cap divizor CUD 125 buc. 2
- Cuțit strung 12×12×K20 buc. 7
- Idem P20 buc. 140
- Idem 40×25 K10 buc. 3
- Idem 32×20 P20 buc. 10
- Idem P10 buc. 20
- Idem 20×12 K10 buc. 15
- Idem 32×32 K20 buc. 21
- Idem 16×16 K10 buc. 6
- Idem P30 buc. 22
- Cot Al 1/2 buc. 6
- Cot Al Zn 3/4 buc. 7
- Cozi cloac buc. 25
- Idem buc. 273
- Cureluțe cu cataramă buc. 44
- Console pt. lavabo buc. 21
- Cablu naval 4×2,5 ml. 220
- Clapete refinere buc. 1
- Cuțit strung 16×16 K30 buc. 2
- Curele 13×8×875 buc. 10
- Idem 8×10×1210 buc. 21
- Idem 11×17×1040 buc. 14
- Idem 13×8×1227 buc. 19
- Idem 13×8×1210 buc. 17
- 10×6×1250 curele trapez, buc. 15
- Curele trapez 14×22×1384 buc. 18
- Idem 17×11×2150 buc. 60
- Idem 13×8×2100 buc. 81
- Idem 17×13×2240 buc. 38
- Curele poliamidice 2340/100 buc. 7
- Curele trapez. 17×11×1060 buc. 1
- Idem 22×14×1443 buc. 3
- Idem 17×11×3000 buc. 20
- Idem 17×11×4500 buc. 30
- Idem 22×14×4000 buc. 22
- Cană gaz 3/9 buc. 1
- Curele trapez. 10×8×950 buc. 70
- Capac KH 2008 A buc. 512
- Idem 3BFS 41—11 buc. 200
- Cuplaj cauciuc Ø7×27 buc. 252
- Cartușe vopsitor buc. 5
- Curele trapez. 18×22×4750 buc. 11
- Idem 22×14×4900 buc. 10
- Druchere cu șild buc. 9
- Distribuitor hidraulic 10—06—5—10 buc. 43
- Idem buc. 1
- Etichete met. graifăr buc. 117
- Etichete metalice buc. 325
- Elemente burduf 7438 buc. 6
- Furtun PCJ 3 ml. 25
- Fuior cinepă kg. 45
- Filtru pinză ml. 133,5
- Fringhie Ø50 ml. 144
- Garnituri manșetă buc. 160
- Idem Ø 32 buc. 200
- Idem Ø 38 buc. 100
- Garnituri cu refinere Ø 32 buc. 150
- Idem Ø 30 buc. 100
- Hidrant portativ buc. 1
- Inel sem. 80×63 buc. 40

- Idem 124×110×3 buc. 90
- Idem 55×80×10 buc. 1
- Idem 80×70×5 buc. 30
- Idem 17×33 buc. 6
- Idem 100×12×75 buc. 12
- Idem 94×66×12 buc. 24
- Semering fuzetă buc. 11
- Idem 95×120×13 buc. 6
- Idem 52×25×5 buc. 185
- Idem 75×100×10 buc. 64
- Idem 75×100×12 buc. 12
- Idem 55×70 buc. 48
- Inel sem. 50×70×12 buc. 12
- Idem 62×93×13 buc. 2
- Idem 90×115×12 buc. 63
- Idem 25×52×10 buc. 16
- Inimă cauciuc kg. 14
- Inel semering 190×60 buc. 50
- Idem 65×50 buc. 47
- Idem 80×55 buc. 50
- Idem 35×20 buc. 50
- Idem 47×30 buc. 42
- Idem 55×35 buc. 75
- Idem 52×38 buc. 40
- Idem 52×40 buc. 50
- Idem 32×22 buc. 50
- Idem 40×20 buc. 293
- Idem 40×27 buc. 419
- Idem 90×70 buc. 81
- Idem 40×62×10 buc. 25
- Idem 25×40×10 buc. 199
- Idem 15×35×28 buc. 48
- Idem 170×150×12 buc. 25
- Idem 42×65×12 buc. 50
- Piatră polizor 150×15×20 buc. 4
- Idem 250×30×30 buc. 16
- Idem 150×15×20 buc. 56
- Idem 150×8×20 buc. 198
- Plafon buc. 6
- Plăci tablă NTS buc. 113
- Piatră poliz. 175×8×20 buc. 2
- Idem 350×40×40 buc. 15
- Pinză lame 450×40×2 buc. 141
- Idem 400×50×50 buc. 4
- Pedestal, vază de mașină de cusut buc. 10
- Pinză disc 510×4 buc. 4
- Perii circ. sîrmă buc. 36
- Pinză lame 500×40×2 buc. 175
- Mufe Zn 3/8 buc. 20
- Niplu 3/4 buc. 13
- Niplu Zn 2 buc. 2
- Niplu 3/4 buc. 4
- Olandez Zn 2 1/2 buc. 38
- Oale grafit 50 1 buc. 16
- Olandez neagră 1 1/4 buc. 1854
- Oprit de flăcări buc. 1
- Olandez L 1/2 buc. 789
- Robinet 4008 11/4 buc. 2
- Robinet trecere 1 1/2 buc. 15
- Robinet sertar 3/4 buc. 24
- Robinet sertar 1 buc. 1
- Idem 5/4 buc. 14
- Idem 6/4 buc. 7
- Idem 1/2 buc. 1
- Robinet ventil Ø 20 buc. 3
- Robinet trecere 3 buc. 2
- Robinet trecere 1/2 buc. 6
- Robinet RV15 PN 16 buc. 6
- Robinet colțar 3/8 buc. 4
- Racord refular B buc. 15
- Racord sorb WC buc. 8
- Reducții 1 1/4—1/2 buc. 10
- Reducții 1 buc. 3

OFERTE

- Reducții neag. 4—3 buc. 1
- Reducții neg. 2 1/2—2 buc. 2
- Roată lanț buc. 300
- Motor reductor 1,1×1500 buc. 4
- Reductor SRO 3 1—15 buc. 1
- Robinet apă buc. 2
- Robinet trecere 2 buc. 10
- Robinet colți 3/8 ventil buc. 27
- Robinet colți ventil 1/2 buc. 13
- Robinet abur 1/2 buc. 13
- Idem 2 buc. 12
- Robinet retribuitor 2 buc. 12
- Robinet cu cep 3/8 buc. 12
- Reductor 3 H 485×63—2 buc. 1
- Reductor RSU 1—50 buc. 1
- Reductor 2 CH 535×14×1 buc. 1
- Reductor 2 RA—20 buc. 1
- Motoreductor 2IA 2,2×1500 buc. 1
- Motor reduc. 2NA 18×3×1000 buc. 2
- Motor reduc. 2IA 7,1×1500 buc. 3
- Reductor 1N—125 IMI buc. 2
- Șaibă textilă buc. 10
- Siluminiu bloc buc. 5
- Suport canel cupuleși buc. 58
- Sifon 448—1 buc. 6
- Supapă hidraulică buc. 1
- Teuri 3/4—2 buc. 2
- Teuri 2 buc. 2
- Teuri 3/8 buc. 71
- Teu galvanizat buc. 1
- Termometru buc. 2
- Termometru buc. 1
- Termometru 1—100 buc. 11
- Termometru 1—100 buc. 10
- Tub capex 36∅ buc. 100
- Faianță WC m 1
- Vase WC buc. 1

RULMENȚI

- NJ232 MANA buc. 343
- 6302 buc. 1099
- NJ 306 buc. 25
- NU306 NA buc. 3
- 6324 j buc. 2
- NU328 MANA buc. 3
- 6407 buc. 10
- 6411 buc. 1
- QA120 M buc. 3
- Q211 buc. 1
- NA 50 buc. 20
- 7203 buc. 1
- 7519 buc. 1
- 7718 buc. 1
- 1213 K buc. 5
- 1216 buc. 1
- 1610 buc. 1
- 2204 buc. 1
- NU 2205 buc. 18
- 2213 buc. 14
- 2218 buc. 7
- 2305 buc. 1
- 42215 buc. 3
- 22215 BJ buc. 2
- 936—711 buc. 2
- 807—813 buc. 8
- 390—509 buc. 12
- 402—310 buc. 11
- 402—715 buc. 4
- 113—517 buc. 1
- 234—418 buc. 6
- bile oțel dif. buc. 98
- bile oțel 9 buc. 104
- bile oțel 16 buc. 1600
- bile oțel dif. buc. 253
- role rulment buc. 124
- bușe rul. 217 buc. 10

- bile 2,5 buc. 3000
- bile 55 buc. 590
- colier cu bile buc. 4
- rulment 943—25 buc. 2
- Alezor ∅ 4 buc. 4
- Idem ∅ 10 buc. 2
- Alez. e11. mină buc. 4
- Ac trasaj ∅ 6 buc. 50
- Alezor ∅ 3 buc. 10
- Ac trasaj ∅ 4 buc. 50
- Burghiu 13,5 buc. 15
- Idem 17 buc. 45
- Idem 12 buc. 42
- Idem 11 buc. 150
- Idem 20 buc. 6
- Idem 3,15 buc. 30
- Idem 10,5 buc. 24
- Idem 15,4 buc. 12
- Idem 25 buc. 3
- Idem cent. 6,3 buc. 30
- Idem 1,6 buc. 20
- Idem 4,8 buc. 45
- Idem 14,7 buc. 50
- Idem 8,3 buc. 6
- Idem 5,6 buc. 1
- Idem conic 10,5 buc. 6
- Idem cent. 6,3 buc. 14
- Idem 22 buc. 20
- Idem 23 buc. 17
- Con morse 6,4 buc. 1
- Căngi f. coadă buc. 2
- Idem I buc. 7
- Camere stringere buc. 7
- Căngi PCI buc. 3
- Echer F. talpă 90% buc. 6
- Freze 125—4 buc. 4
- Freze ∅ 90 buc. 1
- Greblă fier buc. 10
- Linetă fixă buc. 6
- Linetă mobilă buc. 6
- Liniar sinus buc. 2
- engh. țev 1/2,4 buc. 1
- Masă rotativă buc. 4
- Manometru 60—2,5 buc. 5
- Idem 60—16 buc. 5
- Idem 100—6 buc. 5
- Pile de grosaț 400 buc. 125
- Pile late 350 buc. 80
- Pile late 350 buc. 19
- Rigole rigide buc. 10
- Trusă oxiacet. de tăiere redusă buc. 19
- Ampermetru 60 A buc. 2
- Apărător bec buc. 7
- Transformator 90 V, 0,2 A buc. 20
- Armătură cu braț buc. 5
- Lampă pt. siloz buc. 112
- Armătură 200 W buc. 15
- Armătură ou braț 200 W buc. 4
- Acumulator 6 V buc. 4
- Ampermetru 0—40 buc. 2
- Ampermetru M 60 buc. 1
- Bec 12/15 B 15 buc. 18
- Idem soft 12×3 buc. 17
- Bobină 20 W buc. 18
- Baterii 1,5 buc. 44
- Baterii anodice 22,5 buc. 29
- Bandă sticlă 15 mm buc. 1000
- Bandă sticlă 15 mm ml 1000
- Idem 25 mm ml 750
- Bandă veget. 15 mm ml 550
- Bandă veget. 30 mm ml 800
- Bandă terilină ml 2300
- Bandă mătase 0,10×25 ml 999,5
- Bobine 380 V buc. 10
- Bobină 220—50 HZ buc. 28
- Bobine 220 V — 50 HZ buc. 30
- Bloc releu termic 15 A buc. 14

- Cond. FY 10 ml 788
- Cond FY 16 ml 80
- Conduc. bob. sticlă 1,15 kg. 310,5
- Cond. E + Mătase 0,30 kg. 36,15
- Corp iluminat buc. 2
- Corp FIA 2×65 buc. 3
- Contact. AC3 buc. 2
- Condensator 380 V—50 HZ buc. 5
- Cuplaj electromagnet buc. 1
- Cleme de șir buc. 2535
- Cărbune convertizor 50×20×20 buc. 55
- Cilindru de ridicare buc. 2
- Capac ventilator buc. 38
- Capace laterală buc. 411
- Comutator 63 A buc. 5
- Comutator mașini unelte buc. 34
- Contact. K1 10 A buc. 19
- Clapete 100 A buc. 2
- Cleme mobile 2,5 buc. 55
- Cleme universale 70 A buc. 182
- Contact 25 A buc. 25
- Cont. AC3 mobil 60 A buc. 13
- Cont. alamă ditu buc. 100
- Cont. fix. DITU 25 A buc. 45
- Cond de legătură 2,5 buc. 160
- Cont. mobil AC3 100 A buc. 4
- Cont. fix. 100 A AC3 buc. 127
- Cont. fix TCA 125 A buc. 133
- Cruce port perii buc. 8
- Carcasă pt. agitator buc. 2
- Cond. PE 2 S 1×5,45 kg. 106
- Idem 1,9×6,4 kg. 100
- Idem 1,45×3,28 kg. 776
- Idem 2×9 kg. 60
- Idem 3,28×13,5 kg. 211
- Idem 1×4,65 kg. 117
- Idem 1,35×7,6 kg. 50
- Idem 1,55 kg. 17,5
- Idem 2,5×6,9 kg. 98
- Idem 1,4×3,15 kg. 95
- Idem 1,4×8,5 kg. 181
- Dulii tub buc. 8
- Elice pt. sită buc. 2
- Fișe tripolare plate buc. 1
- Folie polietilenă ml 132,5
- Garnitură sub capac buc. 140
- Izolator DTF 25 KW buc. 6
- Inversor de sens 32 A buc. 17
- Întrerupător cu pîrg. 63 A buc. 1
- Limitator cursă 6110 buc. 3
- Limitator translație 60 A buc. 1
- Lămpi port. f. cablu buc. 1
- Lămpi semnal elba buc. 9
- Lămpi monobloc buc. 8
- Lămpi port. cu cablu buc. 4
- Limitator 4481 buc. 6
- Motor electric cu talpă 5×1000 buc. 1
- Idem cu fl. 7,5×3000 buc. 1
- Idem piese de schimb buc. 10
- Motor mobră 75 buc. 12
- Motor electric 0,75×1000 buc. 2
- Motor electric 11×1500 buc. 1
- Micafoliu 0,10 buc. 254,3
- Micafoliu 701, 0,20 buc. 18,5
- Micanită p 782 buc. 35
- Micanită 782 1,0 buc. 141
- Micapînză PHH S 103 buc. 15,5
- Micanită format mare 0,5 buc. 8
- Micabandă sticlă 0,10×25 buc.
- Micabandă albă s2 mh buc. 12
- Micabandă albă s2HÄ..IghS6=(r
- Micabandă pe hîrtie 0,10 buc. 50
- Micabandă s2 M S1 87,5
- Micanită colector P 787—0,6 buc. 69
- Micabandă pe hîrtie 0,13×15 buc. 4

- Micabandă neagră pe hirtie 25 buc. 85
- Micabandă neagră 25 kg. 22
- Microlimitator 6131 buc. 357
- Manometru 0—6 buc. 8
- Manometru ind. 0—25 buc. 2
- Manipulator la 4 poz. ne reg. buc. 2
- Manometru oxigen 25 buc. 4
- Manometru 0—25 buc. 5
- Manometru 0—16 buc. 11
- Microîntrerupător 590 buc. 10
- Micanită 1,5 buc. 60
- Micanită 782 0,8 buc. 112,6
- Micanită CN3 1 buc. 55
- Micabandă albă 0,10×15 buc. 203
- Patroane mig. 25 A buc. 255
- Patroane mig. 10 A buc. 353
- Patroane MPR 400 A buc. 2
- Prize CS 16 buc. 39
- Prize 24 V buc. 91
- Prize S. buc. 27
- Priză contact 6 A buc. 300
- Priză contact 10 A buc. 290
- Priză contact 15 A buc. 283
- Priză contact 25 A buc. 290
- Priză contact 35 A buc. 55
- Priză contact 60 A buc. 25
- Priză electrocontractor protect. buc. 11
- Priză electroc., protecție st. buc. 54
- Priză CP 9186 buc. 18
- Perii colectoare 35×20×16 buc. 137
- Plăci seleniu 40×40 buc. 80
- Placă teh. buc. 13,15
- Placă presată buc. 638
- Placă electropoz. buc. 35,5
- Punte cont. DITU 100 A buc. 4
- Platforme electrofiz. buc. 3
- Papuci cablu 12×16,5 buc. 35
- Papuci Al. 50 buc. 65
- Papuci Cu 4×1,8 buc. 4500
- Papuci cablu cab. 10×6,8 buc. 1800
- Perii grafit 46×32×25 buc. 210
- Idem 45×30×18 buc. 44
- Idem 50×22×16 buc. 62
- Idem 8,80×30×18 buc. 99
- Idem 35×20×10 buc. 23
- Idem 40×12×10 buc. 10
- Idem 32×25×12 buc. 158
- Idem 32×25×15 buc. 116
- Idem 56×14×11 buc. 165
- Perii bronz 56×20×20 buc. 150
- Racord far pompier buc. 12
- Releu fluorescent buc. 9
- Rondela sub placă buc. 10
- Sîrmă Cu recuperabilă 1,5 buc. 200
- Idem 1,6 buc. 200
- Sonerie buc. 5
- Soclu sig. LS 63 A buc. 263
- Idem LS 100 A buc. 28
- Idem UR 100 A buc. 2
- Suport perii colector dif. buc. 58
- Suport cont. DITU 25 A buc. 2

INSTITUTUL DE CERCETARI
METALURGICE BUCUREȘTI,
Str. Mehadii nr. 39, sector 6
Telefon 49 33 80 — telex 11 369

FIERĂRIE

- Electrozi sudură FMB Ø 4 kg. 108
- Idem 3,5 kg. 100
- Tablă inox 10×2000×1000 kg. 161
- Idem 10×1000×2000 kg. 320

- Tevi zincate 4 m.l. 38
- Tablă zincată 0,5 kg. 3759
- Sîrmă alamă Ø 5 kg. 126

CERCETARE

- Curele trapezoidale
- 22×14×1000 buc. 10
 - 22×14×1800 buc. 10
 - 22×14×5600 buc. 4
 - Pietre polizor 250×30×75 buc. 12
 - Idem 400×40×127 buc. 11
 - Idem 40×40×127 buc. 3
 - Ferowolfram 76% kg. 2150
 - Idem 83% kg. 3000
 - Ferrovanadiu 48% kg. 216
 - Carbură wolfram granule 50 u kg. 430
 - Materiale RANK XEROX buc. 62
 - Lits 6005—90329 buc. 12
 - Tonner 6 R 90005 buc. 15
 - Cilindri IR—9001 buc. 58
 - Suluri ștergere buc. 298
 - Developer 660 buc. 15
 - Transportor 502—5900 buc. 133
 - Set întreținere buc. 15
 - Idem buc. 30
 - Cilindri IR 9001 buc. 19
 - Drums buc. 30
 - Developer 720 buc. 33
 - Tonner 720 buc. 13
 - Idem 660 buc. 96
 - Developer 660 buc. 20
 - PMKIT buc. 60

● REACTIVI

- Acetat de cadmiu p.a. kg. 1,750
- Pentaoxid de fosfor p.a. kg. 35
- Eskamixtură p.a. kg. 70
- Sulfat feros p.a. kg. 79
- Acetat de butil p.a. kg. 5
- Hexametilentetramină p.a. kg. 52

COMBINATUL APICOL BUCUREȘTI

PIESE AUTO

- Segmenti IMS set 5
- Termostat buc. 5
- Pinion planetar IMS buc. 5
- Capete bară IMS buc. 30
- Cuzineți Volga palier set 4
- Cuzineți Volga lagăr set 4
- Cămăși cilindru tractor W4 buc. 6
- Placă presiune Carpați buc. 1
- Pompă apă SR 101 buc. 1
- Grup diferențial complet TV buc. 2
- Radiator apă TV buc. 1
- Radiator apă IMS buc. 2
- Întrerupător semnalizare buc. 20
- Filtre ulei Bucegi SR 113 buc. 2

● AGRO-ALIMENTARE

— Agaragar kg. 54

● DIVERSE MATERIALE

- Corzi relon Ø 0,22 kg. 40
- Cot sticlă Ø 100 buc. 16
- Cot sticlă Ø 50 buc. 2
- Cianură de sodiu kg. 67
- Coturi sticlă Ø 40 buc. 11
- Etichete fragil buc. 200.000
- Flacoane sticlă Lady buc. 4000

- Pastă șlefuit verde kg. 118
- Pergamoid zefir mp. 1700
- Tub sticlă Ø 50 buc. 67
- Teu sticlă Ø 100 buc. 4
- Teu sticlă Ø 40 buc. 8

● METALURGICE

Tablă perforată diverse grosimi foi — 250

Materialele disponibile se pot ridica imediat prin comandă fermă și CEC, de la depozitul Combinatului Apicol București, Bd. Ficusului nr. 42 sect. 1, telefon 33.20.50/178 sau 33.28.32.

INTREPRINDEREA
DE CONSTRUCȚII INDUSTRIALE
ȘI MONTAJE — BRAȘOV
strada Carpaților nr. 9, telefon 2.26.00
sau 3.03.57,

vinde din stoc următoarele :

- Tapet lavabil m2. 15.000
- Motoare electrice ASI-St. tr. MB2 380/660 V (315-S-80-8) 90 KV×750 ture buc. 1
- Idem 75 KW×750 ture buc. 2
- Idem ASI-St. tr. (E.M-2-216) 380/660 V 60 KW/976 ture buc. 2
- Funduri bombate din tablă neagră OL. 37-2 K Ø 159×8 mm buc. 24
- Idem 273×6 buc. 30
- Idem 480×5—6 buc. 6
- Idem 600×6 buc. 28
- Idem 700×6 buc. 2
- Idem 800×6—8 buc. 19
- Idem 1000×10 buc. 4
- Idem 1100×6—12 buc. 38
- Idem 1200×5—12 buc. 55
- Idem 1290×12 buc. 2
- Idem 1300×8—10 buc. 7
- Idem m1400×10—12 buc. 8
- Robinet reglare servomotor Dn. 100/40 Atm. buc. 2
- Idem Dn. 32 buc. 2
- Șurub cu ventil Dn. 80 buc. 35
- Supape respirație Dn. 80 buc. 44
- Idem hidraulice Dn. 80 buc. 21
- Robinet dublu reglaj 1 1/4 buc. 180
- Compensatori dilatație LSF Dn. 250 buc. 3
- Robinet reglare electrică RAE Ø 80 buc. 1
- Compensatori LSF Dn. 150 mm buc. 4
- Ungător prin pulverizare tip UP-1 buc. 26
- Mire indicatoare nivel H = 3000 ml buc. 12
- Anemostate cu ecran buc. 25
- Dispozitiv siguranță gaz Dn. 50 mm buc. 6
- Termocuple TLC, UPP buc. 15
- Termorezistențe cameră buc. 22
- Termorezistențe 123, 242, 281/400 buc. 20
- Nivostate capacitative cu tije buc. 10
- Cablu NAYBY 3×120+70 ml. 190
- Cablu ACYABY 3×120—6 KV ml. 710
- Cablu ACYABY 3×6 ml. 1465

VĂ

RECOMANDĂ:

ASIGURAREA COMPLEXĂ A GOSPODĂRIEI DUMNEAVOASTRĂ

Asigurarea de accidente poate fi contractată de orice persoană în vîrstă de la 16 ani împliniți, indiferent de profesie și de locul de muncă. Dintre evenimentele neprevăzute pentru urmările cărora se plătesc sumele asigurate corespunzătoare, amintim: lovirea, căderea, alunecarea, prăbușirea de teren, explozia, trăsnetul, acțiunea curentului electric, înecul, degerarea, intoxicația subită, arsura, accidentele produse de funcționarea sau folosirea mașinilor, instrumentelor, sculelor sau armelor, cele întimplite ca urmare a circulației mijloacelor de transport sau din cauza accidentelor întimplite acestora etc.

Această asigurare se practică în următoarele variante:

- Asigurarea de accidente pentru sume fixe, totale, de 19.000 de lei, se contractează pe durata de 3 luni, sau pe durate constituind multiplul acesteia, pînă la 2 ani.

Pe aceeași perioadă se pot încheia una, două sau trei asigurări pentru sume fixe.

- Asigurarea de accidente pentru sume convenite se contractează pe durate de la 1 an la 5 ani. La această asigurare primele se pot achita și în rate.

Primele de plată, la ambele variante, se stabilesc în funcție de mărimea sumei pentru care solicitantul dorește să se asigure, precum și de durata contractului (de exemplu: la asigurarea pentru sume fixe, prima de plată este de 15 lei pe 3 luni, iar la asigurarea pentru sume convenite prima de plată este de 3,20 lei pe an pentru fiecare 1.000 de lei din sumele asigurate prevăzute în poliță).

- Asigurarea familială de accidente cuprinde, pe lângă asiguratul principal, pe soția acestuia și pe toți copiii, în vîrstă de 5 pînă la 16 ani, la sume totale de 15.000 de lei pentru fiecare persoană.

Prima de plată, pentru o durată a asigurării de 3 luni, eset de 25 de lei, pentru toate persoanele cuprinse în asigurare.

- Asigurarea de accidente „Turist” se recomandă a se contracta cu ocazia efectuării unor deplasări. Această asigurare cuprinde atît cazurile de accidente ale asiguratului, cît și cele de deteriorare sau distrugere a bunurilor casnice și gospodărești ale acestuia lăsate la domiciliu sau luate în deplasare.

Sumele asigurate sînt între 15.000 de lei și 40.000 de lei pentru cazurile de vătămări corporale (în funcție de natura accidentului) și de 20.000 de lei pentru pagubele la bunurile casnice și gospodărești.

La această asigurare, prima de plată este de 15 lei pentru o lună.

Asigurările de accidente pentru sume fixe, pentru sume convenite și cele familiale cuprind și pagubele la bunurile casnice și gospodărești, pentru o sumă asigurată de 5.000 de lei de fiecare poliță.

Pentru informații suplimentare și pentru contractarea de asigurări vă puteți adresa responsabililor cu asigurările din unitățile socialiste, agenților și inspectorilor de asigurare sau, direct, oricărei unități ADAS.

